

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

ISSN 2010-6602

БАНК ХОДИМЛАРИ ВА ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ҲАФТАЛИК НАШРИ

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ ЯНВАРДАН БОШЛАБ НАШР ЭТИЛМОҚДА

№ 10 (1241)

2020 ЙИЛ 12 МАРТ

АСОСИЙ СТАВКА ЎЗГАРИШСИЗ ҚОЛДИРИЛДИ

Жорий йилнинг 5 март куни Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг бошқарув йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Бошқарув томонидан Марказий банкининг асосий ставкасини 16 фоиз даражасида ўзгаришсиз қолдириш тўғрисида қарор қабул қилинди. Мазкур йиғилишдан сўнг Марказий банк раиси Мамаризо Нурмуратов ишти-

роқида ОАВ вакиллари учун матбуот анжумани ташкил этилди. Марказий банк раиси бошқарув йиғилишида нима сабабдан бу қарорга келгани хусусида батафсил маълумот берди.

Унинг қайд этишича, асосий ставкани ўзгаришсиз сақлаб қолинишига давлат томонидан тартибга солинадиган нархларнинг тўлиқ

эркинлаштирилишининг кути-лаётганлиги ва дунёда короновирусни тарқалиши билан боғлиқ глобал иқтисодий вазиятнинг мураккаблашиб бораётганлиги ҳамда бюджет харажатларининг мавсумийлик хусусияти сабаб бўлган.

Шунингдек, М. Нурмуратов инфляция даражаси ва унга таъсир қилган омиллар хусусида ҳам сўз юритди:

– Февраль ойи якунлари бўйича йиллик инфляция даражаси 2019 йилдаги 15,2 фоиздан 13,5 фоизгача пасайди (январь ойида эса 14,3 фоиз).

Агар жорий йилнинг ўтган икки ойида кузатилган инфляция суръатини 2019 йилнинг мос даври билан солиштирадиган бўлсак, бу ерда ҳам

2 баробар пасайишни кўрамиз (2019 йил январь-февраль – 3,1 фоиз, 2020 йил январь-февраль – 1,4 фоиз).

Январь-февраль ойларида инфляция даражасининг пасайиши қатор омилларнинг биргаликдаги таъсири натижаси, деб изоҳлаш мумкин.

(Давоми 2-саҳифада)

Президентимизнинг Олий Мажлисига йўллаган Мурожаатномасида янгича фикрлайдиган, ташаббускор ёшларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш, уларнинг касбий малака ва маҳоратини юксалтириш, интеллектуал салоҳиятини муттасил ошириб бориш борасида амалий таклиф ҳамда вазифалар алоҳида таъкидланган эди.

**ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА ЮҚОРИ
МАЛАКА – УЛКАН МАРРАЛАР ГАРОВИ**

Эътиборлиси, ҳозирги кунда мазкур тамоийиллар барча соҳада ҳаётга изчиллик билан татбиқ этилмоқда. Жумладан, "Туронбанк" АТБда ўтказилаётган ёшлар билан учрашувлар, мулоқотлар, шунингдек, уларнинг таклиф ва тавсиялари асосида соҳада олиб бори-

лаётган давр талабларига мос замонавий ўзгаришлар, таъбир жоиз бўлса, давлатимиз раҳбари бошлаб берган эзгу ташаббуснинг амалдаги ифодасидир.

(Давоми 3-саҳифада)

"ANOR BANK" ТАШКИЛ ЭТИЛМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Банк назорати қўмитаси 2020 йил 9 мартда Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳрида рақамли банк "ANOR BANK" акциядорлик жамиятини ташкил этишга доир дастлабки рухсатнома бериш тўғрисида қарор қабул қилди.

Дастлабки рухсатнома олти ой муддатга берилади. Ушбу давр мобайнида муассис томонидан банк фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензия олиш учун тегишли ташкилий-техник тадбирлар амалга оширилиши ва банк устав капитали шакллантирилиши лозим.

Марказий банк Матбуот хизмати

АСОСИЙ СТАВКА ЎЗГАРИШСIZ ҚОЛДИРИЛДИ

(Бошланиши 1-саҳифада)

Хусусан:

- фискал интизомнинг оширилиши;
- иқтисодийётни кредитлаш ҳажмларини мўътадиллашуви;
- имтиёзли кредитлаш тартибларининг ўзгартирилиши;
- валюта курси девальвациясининг секинлашиши;
- 2019 йилда кузатилган бир марталик омиллар таъсирининг камайиб бориши ва бошқалар.

Мева ва сабзавотлар нархларини мавсумий ўзгаришининг инфляцияга таъсири ўтган йилларга нисбатан анча паст бўлди.

Нон ва нон маҳсулотлари нархининг бозор шароитларига мослашиши ҳисобига ушбу гуруҳ маҳсулотларининг умумий инфляция даражасига ҳиссаси сезиларни даражада пасайди.

Шу билан бирга, январь-февраль ойларида гўшт маҳсулотлари нархларининг ўсиши ўтган йилларда бўлгани каби инфляцияни оширувчи асосий омиллардан бири бўлди (ўсиш 2,3 фоиз).

Гўшт маҳсулотларига талаб ошиб бораётган шароитда ички бозорларни ушбу маҳсулотлар билан узлуксиз таъминлаш масаласи комплекс ёндашувни талаб этди.

2020 йилдан бошлаб, Марказий банк банклараро пул бозоридида ўзининг инструментлари билан иштирок эта бошлади. Яъни пул-кредит инструментларини қўллашнинг амалий фаол фазасига ўтилди. Йил бошидан бошлаб Марказий банк асосий ставкаси ва унга +/-1 нисбатда фоиз коридори жорий қилинди.

Январь-февраль ойларида жами 3,75 трлн. сўмлик (1,75 трлн.сўм + 2 трлн.сўм) ортиқча ликвидлик Марказий банкнинг қисқа муддатли облигациялари ва депозитларига жалб қилинди. Ушбу облигациялар банк тизимида шаклланган таркибий профицитни тартибга солишда самарали инструмент бўлиши билан бир қаторда банклар учун ликвидлик талабларини бажаришда ҳам даромадли инструмент сифатида хизмат қилмоқда. Бошқача қилиб айтганда, тижорат банкларининг вақтинчалик (қисқа муддатда) бўш турган пул маблағлари энди даромад келтирувчи активга айланмоқда.

Февраль ойидан бошлаб Марказий банкнинг бошқа инструментлари ҳам амалда қўлланила бошланди.

Хусусан, банкларга ликвидлик тақдим этиш бўйича:

Фото: Владимир ЗАВООДОВ

261 млрд. сўмлик СВОП операциялари;

53 млрд. сўмлик РЕПО операциялари ўтказилди. Банклардан ликвидлик жалб қилиш бўйича:

310 млрд. сўмлик овернай депозитлари;

110 млрд. сўмлик депозит аукционлари амалга оширилди.

Пул-кредит сиёсати инструментларидан фойдаланишнинг фаоллаштирилиши бизнинг операцияларимизга, яъни пул бозоридидаги фоиз ставкаларини Марказий банк асосий ставкасига яқин даражада (январь ойида – 15,8%, февраль ойида – 15,2%) шаклланишига хизмат қилмоқда.

Умумий кредит қўйилмалари ўсиш суръатларининг пасайишига қарамай кредит бозорининг айрим сегментларида турли хил йўналишда ажратилаётган кредитлар ҳажмларининг ўсиш суръатлари кузатишмоқда. Хусусан, хорижий валютада кредитлаш (ўсиш 3,4 фоиз) ҳамда жисмоний шахслар учун миллий валютада истеъмолав ва ипотека кредитлар (ўсиш 5,2 фоиз) сегментидида ўсиш суръатлари юқори даражада сақланиб қолмоқда.

Истеъмолав кредитлари бўйича фоиз ставкалари нисбатан юқори бўлишига қарамай, ушбу сегментдаги ўсиш кўрсаткичлари турли хил омиллар, жумладан, йиллар давомида йиғилиб келган талабнинг юзага чиқиши, молиявий савдохонликнинг замон талаблари даражасида эмаслиги, ўтган йиллардаги юқори инфляция шароитида шаклланган юқори инфляциян кутилмалар билан изоҳланади.

Албатта, биз бу ҳолатларни кузатиб бораёмиз. Келгусида бу ҳолатлар молиявий барқарорлик бўйича хатарларни олиб келмаслиги ва

иқтисодийётда қарз юқининг ортиб кетмаслиги учун биз тегишли макропруденциал чораларни амалга ошириб бораёмиз.

Бу ўринда, бир нарсга урғу беришимиз лозим. Ажратилаётган кредитлар ҳажмида 2019 йилдаги миқдорлардан камайиш ҳолатлари кузатилаётгани йўқ, аксинча 2020 йилнинг дастлабки 2 ойида ажратилган кредитлар ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 20 фоизга кўпдир.

Асосий эътибор, кредитларни қайтарувчанлигини ошириш ва жорий фаолиятни кенгроқ кредитлашга қаратилмоқда.

Мисол учун: 2020 йилнинг январь-февраль ойларида 18,6 трлн. сўм кредитлар ажратилган бўлса, иқтисодийётдаги кредитлар қолдиги 5,3 трлн. сўмга ошган, яъни кредитларнинг 70 фоизи олдин ажратилган кредитларнинг қайтиши ҳисобига амалга оширилган, таққослаш учун 2019 йилнинг мос даврида 15,6 трлн. сўм кредит ажратилган ҳолда кредитлар қолдиги қарийб 8 трлн. сўмга ошган (қайтувчалик даражаси 50 фоиз).

Анжуман давомида Марказий банк раиси охириги пайтларда медиа маконда Марказий банкнинг "Инфляцион таргетлаш" режими доирасида инфляцияни пасайтира олиш имкониятлари, унинг иқтисодий ўсишга таъсири тўғрисида мақолалар ва турли хил фикрлар пайдо бўлаётгани ҳақида алоҳида сўз юритиб, бу масалага ойдинлик киритди:

– Халқаро тажрибани кузатсак, ҳеч бир давлатда инфляцион таргетлаш режимидаги ўтишдан олдин идеал шароит яратиб олинмаган, аксинча вужудга келган шароит (яъни инфляцияни бошқа йўл билан секинлашти-

ришнинг имкони қолмагандан сўнг) таргетлашга ўтишни тақозо этган.

Инфляцион таргетлаш доирасида Ҳукумат ва Марказий банкнинг биргаликдаги ҳаракати нафақат бир ёки икки йиллик иқтисодий ўсишга балки макроиқтисодий барқарорлиқни таъминлаш орқали узоқ муддатли иқтисодий ривожланишга шароит яратади.

Инфляцион таргетлашда кредитлар чекланади, деган фикр нотўғри, банклар хоҳлаганча кредит ажратади, фақат кредитнинг нархи бозорда белгиланишига шароит яратилади (юқорида ҳам айтиб ўтдик, бу йил ажратилаётган кредитлар ҳажми ўтган йилдан кам эмас). Бу эса ўз навбатида бугунги бозор шароитида самарали бўлган полихаларгина молиялаштирилиши мумкин бўлади.

Шу ўринда айтиб ўтиш керакки, Марказий банк томонидан облигацияларнинг чиқарилиши – бу банкларнинг кредитлар бериш имкониятини чеклаб қўйилганлигини аналитмайди.

Агар банклар пруденциал талабларга, яъни ликвидлик бўйича талабларга жавоб бера олсалар, улар бемалол ушбу облигацияларни иккиламчи бозорга, шу жумладан, Марказий банкка қайта сотишлари орқали кредит бериш учун ликвидлик маблағларини дарҳол шакллантиришлари мумкин.

Бундан ташқари, банклар ушбу қимматли қоғозларни гаровга қўйиш орқали Марказий банкнинг қисқа муддатли кредитларини жалб қилишлари ҳам мумкин.

Марказий банк сўмнинг бозор нархи шаклланишига шароит яратади. Иқтисодийётда ҳар бир товарнинг нархи бўлгани каби миллий валютанинг ҳам нархи (қадри) бозор шароитларидан келиб

чиқиб белгиланган бўлиши керак.

Бизнинг барча саяёҳаракатимиз шунга қаратилган. 2019 йилнинг IV чорагидан бошланган ва 2020 йилнинг дастлабки икки ойида давом этган кредитлар ўсиш суръатининг секинлашиши ва бюджет харажатларининг тасдиқланган параметрлар доирасида бўлиши маълум бир дастлабки ижобий натижаларини кўрсата бошлади.

Мисол учун:

Жорий йилнинг февраль ойларида жисмоний шахслар томонидан банкларга сотилган бир ойлик валюта миқдори 514 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Бу кўрсаткич бир ойлик пул ўтказмалари ҳажмидан 1,3 баробарга юқори.

Бошқа мисол, жорий йилнинг январь-февраль ойларида жисмоний шахслар томонидан банкларга сотилган ва сотиб олинган хорижий валюта ҳажмларининг ижобий тафовути 409 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Бу ўтган йилнинг мос давридаги кўрсаткичдан 2 баробарга юқори.

Бошқача айтганда, аҳоли томонидан икки ойда банкларга сотилган соф хорижий валюта миқдори бир ойлик ишлаб чиқарган олтинмиздан ҳам юқори.

Монетар ва макропруденциал чоралар, шунингдек, фискал соҳада тартибди сиёсатни амалга оширишга ўтилиши нафақат инфляция даражасини, балки иқтисодийётдаги пул маблағларини самарали тақсимлашни ёки ишлатилишига олиб келмоқда.

Яъни, валюта бозоридида айтиб ўтган ижобий ўзгаришлар бизга қўшимча валюта захираларини ишлатиш ёки бюджет дефицитини ошириш бўйича заруриятни камайтирмоқда. Шунингдек, аҳолининг миллий валютадаги муддатли депозитларининг юқори суръатларда ошиши биз кўйган мақсадларга аста-секин эришяётганлигимизни кўрсатади.

Қисқа муддатда эришилган ушбу ўзгаришларни ҳам инкор қилишга ҳақимиз йўқ, аксинча келгусида ушбу йўналишдаги ишларимизни янада кучайтиришимиз яъни монетар, макропруденциал ва фискал чораларни кучайтириш тўғрисида кўпроқ бош қотиришимиз керак, – дея сўзини якунлади М. Нурмуратов.

Матбуот анжумани сўнггида Марказий банк раиси ОАВ вакилларининг барча саволларига батафсил жавоб қайтарди.

Рустам ПЎЛАТОВ
тайёрлади.

ЯНГИ БАНК ХИЗМАТЛАРИ

“Алоқабанк” янада кўпроқ ёқимли янгиликларни тақдим этишда давом этмоқда.

Банк ўз фаолиятига чорак аср тўлиши муносабати билан Aloq-Mobile иловасида “Алоқабанк” картасидан “Алоқабанк” картасига P2P-ўтказмаларини амалга оширишда комиссия 0% этиб белгиланди!

Энди ASIA ALLIANCE BANK филиалларида очилган VISA пластик карталари эгалари банкнинг мобил иловаси “MyAlliance”дан фойдаланиб, 3D-Secure хизматини осонликча ёқиш ва ўчириши мумкин.

Ушбу замонавий хавфсизлик технологиясидан фойдаланган ҳолда VISA (Verified by VISA) томонидан тасдиқланган сайтлар орқали Интернетда харидларни амалга ошириш учун аввал VISA халқаро карталари очилган банк бўлимига мурожаат қилиш керак эди, аммо эндиликда банкнинг мобил иловасидан фойдаланиб, ушбу хизмат янада қулай бўлди.

Ҳар бир тўловни амалга оширганда миқроз мобиль рақамга бир марталик олти рақамли парол билан СМС-хабар келади. Бундан ташқари, агар керак бўлса, миқроз ушбу хизматни ўчириб қўйиши ҳам мумкин.

Банк Ахборот хизматлари

ОЛАРДА КИРАР ЖОНИМ, БЕРАРДА ЧИҚАР ЖОНИМ(МИ?)

Одамларнинг яшаш шартини яхшилаш, ишли қилиш, тадбиркорликка жалб қилиш мақсадида мисли кўрилмаган ишлар олиб берилмоқда. Шу мақсадда банклар томонидан имтиёзли, узоқ муддатли кредитлар берилмоқда.

Кўпчилик банкдан олган кредит маблағларидан оқилона фойдаланиб, ишини йўлга қўйгани, янги иш ўринлари ташкил этиб, биргина ўзининг эмас, бошқаларнинг ҳам корига яраётгани таҳсинга сазовор.

Лекин айрим фуқаролар банкдан олган маблағларни мақсадсиз ишлатиб юбориб, тўловдан бош тортиб, ўзини тушунмаганга солиб, турли ваз-қарсон кўрсатаётганига нима дейсиз?

Ваҳоланки, банк ва мижоз ўртасида тузилган кредит шартномасининг ўзида олинган пул маблағини банкка бўлиб-бўлиб қайтариш шартлари, агарда пул қайтариш жадвали мунтазам бўлса, бу жавобгарлиқни келтириб чиқариши, дастлаб тўлов кечиктирилган пулдан пеня, жаримлар ундирилиши, кейин шартномани муддатидан олдин бекор қилиш ва ундирувни гаров мулкига қаратишга сабаб бўлиши аниқ-тиник белгилаб қўйилган.

2019 йилда фуқаролик ишлари бўйича судлар томонидан кредит шартномасини муддатидан олдин бекор қилиш ва қарздорликни ундириш ҳақида 19 минг 993 иш кўрилган. Шундан 19 минг 394 та ҳолатда мижоз-кредит олувчи томонидан кредитни қайтариш бўйича оилак тўловлар тўланмаганлиги, огоҳлантириш ва кўрилган чоралар наф бермаганлиги аниқланиб, даъво қаноатлантирилган. Жавобгарлардан ҳамми 702 миллиард сўмдан зиёд қарз суммасини банклар фойдасига ундириш ҳақида ҳал қилув қарорлари чиқарилган.

1 минг 303 ҳолатда қарздор тараф даъвои тан олиб, пул тўловини амалга оширганлиги сабабли ишлар тугатилган, 3 минг 486 ҳолатда тарафлар судга қелишганлиги сабабли аризалар кўрмасдан қолдирилган.

Банк ва қарздор ўртасидаги кредит ундириш билан боғлиқ низолар Тошкент шаҳри, Фаргона, Сурхондарё, Андижон, Қашқадарё, Самарқанд,

Жиззах вилоятларида кўпайган.

Энг ачинарлиси, кредит маблағи ишлатиб бўлинган, қайтариш имкони йўқ. Ҳамма гап суд қарори билан, шартнома шартига кўра, ундирув гаровга қўйилган мулкка қаратилганидан кейин, қарздор – “адолат йўқ, қарз берган банк айбдор, суд қарори ноқонуний”, деб идорама-идора юрганида.

Шунингдек, айрим ҳолатда, қариндоши ёки таниши банкдан кредит олишида мулкни гаровга қўйган фуқароларнинг “мен билмабман, яхшилик қилмоқчи эдим. Пулни мен олмабман, пулни олгандан ундиришлар”, деган эътирози, янада аниқроқ айтганда, “жанжали”га нима дейсиз?!

Ваҳоланки, бир шахснинг бошқа шахсга мол-мулки ёки унга бўлган ҳуқуқни мажбуриятларни таъминлаш учун бериши гаров ҳисобланиб, гаровга кўра қарздор гаров билан таъминланган мажбуриятини бажармаган тақдирда кредитор (гаровга олувчи) ундирувни гаровга қўйилган мол-мулкка қаратишни талаб қилишга ҳақли (ФК 264-моддаси).

Қарз олишга олиб, қайтаришдан бўйин товлаётганларни кўриб, халқимизнинг “Оларда кирар жоним, берарда чиқар жоним” деган гапи ёдга тушади. Лекин бу инсофсизлик эмасми?

Холмўмин ЁДГОРОВ,
Олий суд раисининг ўринбосари.
ЎЗА

Ёшлар тадбиркорлигини ривожлантириш ва уларни тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишга фаол жалб қилиш, пировардида маълум соҳаларда банд бўлишига эришиш орқали янги иш ўринлари яратиш бугуннинг долзарб масалаларидан биридир.

ХОРИЖ БОЗОРЛАРИНИ ЗАБТ ЭТАЁТГАН ЁШЛАР

Бугунги кунда “Микрокредит-банк” АТБ “Ёшлар – келажагимиз” жамғармаси билан ўзаро тузилган битимга мувофиқ, ёшларнинг истиқболли лойиҳаларини амалга ошириш бўйича шакллантирилган манзилли рўйхат асосида уларга узоқ муддатли ва имтиёзли фойзеларда кредитлар ажратиб келмоқда.

Хусусан, республика бўйича 2019 йил мобайнида жами 363 нафар ёшларнинг лойиҳаларини молиялаштиришга жами 125 млрд. сўм миқдоридан кредитлар ажратилиб, 2 762 та янги иш ўринлари яратилган бўлса, жорий йилнинг ўзида 42 та ёш тадбиркорга жами 18,8 млрд. сўм кредит маблағлари ажратилиб, 870 та янги иш ўринлари яратишга эришди.

Ана шундай лойиҳалардан бири Жиззах вилоятида фаолият юритувчи “Самандар ширинликлари” оилавий корхонасидир. Ёш тадбиркор Самандар Исломов ташаббуси билан корхонага замонавий ускуналар харид қилиш мақсадида банк томонидан 1,0 млрд. сўм миқдоридан кредит маблағлари ажратилди.

– Бугунга келиб 35 та янги иш ўринлари ташкил қилдик, – дейди, тадбиркор биз билан суҳбатда. – Корхонамизнинг ишлаб чиқариш қуввати 50 тонна бўлиб, ойига ўртача 400 млн. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Келгусида ишлаб чиқариш қўламини янада ошириб, қўшни давлатларга экспорт қилишни режалаштирганмиз. Бу натижага эришишда банкнинг молиявий кўмаги бизга катта ёрдам бермоқда.

Ана шундай ёш тадбиркорлардан яна бири Сайдулло Салиевдир.

– Тошкент вилояти, Келес туманида “Bonito” МЧЖ номи остида болалар кийим-кечаклари ишлаб чиқариш фаолиятини йўлга қўйганмиз, – дейди, корхона раҳбари, ёш тадбиркор. – Корхонанинг ишлаб чиқариш фаолияти-

ни модернизациялаш, замонавий ускуналар харид қилиш мақсадида “Микрокредитбанк” бизга 1,5 млрд. сўм миқдоридан кредит маблағлари ажратди. Натижада, 40 та янги иш ўринларини яратишга муваффақ бўлдик.

Ҳозирда корхонада кунига ўртача 6 минг дона турли болалар ва ўсмирлар кийим-кечаклари ишлаб чиқарилмоқда. Асосийси, маҳсулотларнинг асосий қисми хоризга экспорт қилинаётир. Бу эса, унинг даромадларининг ҳам ортишига сабаб бўлмоқда. Бундан руҳланган ёш тадбиркор келгусида ишлаб чиқариш қўламини янада ошириб, экспорти улушини бундан-да кенгайтириш ҳаракатида.

Қолаверса, банк томонидан хизмат кўрсатиш йўналишини ривожлантириш мақсадида ёшларнинг ташаббуслари қўллаб-қувватланмоқда. Хусусан, яқинда Сирдарё вилояти Гулистон шаҳрида “Мега медиа 767” МЧЖ ўз фаолиятини бошлади.

Ушбу лойиҳани йўлга қўйиш учун ёш тадбиркор Б.Фулмовага “Ёшлар – келажагимиз” жамғармасининг ресурс маблағи ҳисобига “Микрокредитбанк” Сирдарё вилояти Амалиёт бўлими томонидан тўқимачилик буюмлари ва мўйнали кийимларни ювиш ва кимёвий тозалаш ускуналари сотиб олиш учун 12 ой имтиёзли давр билан 5 йил муддатта 650,0 млн. сўмлик имтиёзли кредит маблағи ажратилди. Натижада ҳудуддаги 5 нафар ёш хотин-қизларнинг бандлиги таъминланди.

Дарҳақиқат, юртимизда ёшлар тадбиркорлигини йўлга қўйиши ва ривожлантириши учун барча имкониятлар яратилган. Эътиборлиси, ушбу имкониятлардан самарали фойдаланган ёшларнинг саноати кийим-кечаклари ишлаб чиқариш фаолиятини йўлга қўйганмиш, – дейди, корхона раҳбари, ёш тадбиркор. – Корхонанинг ишлаб чиқариш фаолияти-

Сарвар ОЧИЛОВ

Бугунги кунда иқтисодий ривожда хорижда ишлаб пул топаётганларнинг ҳам оз бўлса-да ҳиссаси бор. Хусусан, Марказий банкнинг “Ўзбекистон Республикасининг тўлов баланси, халқаро инвестицион позицияси ва ташқи қарзи” ҳисоботида келтирилган рақамларга кўра, 2019 йилнинг 9 ойида мамлакатдаги жисмоний шахсларга – резидентларга чет элдан юборилган трансферт пул ўтказмалари миқдори қарийб 4,5 млрд. АҚШ долларини ташкил қилган ва 2018 йилнинг мос даврига нисбатан 16,4% фойза ошган. Албатта, бу кичик рақамлар эмас.

Шундай экан, миграция тизими давлатнинг қайсида маънода ривожига тўртки бўлади. Фақат ундан унумли фойдаланган-да.

Тан олиб айтиш кераки, ҳамюртларимизнинг охириги йил ичида хорижда ишлаш учун чиқишга эҳтиёжи кучайди. Лекин уларнинг чет элдаги аҳоли ва нима юмуш билан бандлиги масаласи кўпчиликини қизиқтирмади. Уларга шароит яратиш ўрнига ўзгача нигоҳ билан қаралди. Бу эса қандай оқибатларга олиб келгани барчага маълум. Лекин инсон ресурсларини унумли фойдаланиш даромади келтириши ҳеч кимни қизиқтирмади.

Шуқри, кейинги пайтда ҳукуматимиз томонидан бу борада кўплаб амалий ишларга қўл урилди. Ишчиларни чет элга жўнатиш учун ўқитиш, фаррошлик ва қоровулликка эмас, катта маошли жиддий малакатлаб, юксак технологияли касбларни ўргатиш ва мигрантлар оқимини қашшоқ давлатларга эмас, ривожланган давлатларга йўналтириш бўйича эътибор қаратилмоқда. Шу билан бирга хусусий бандлик агентликлари ҳам шу юмушлар билан шуғулланишга рухсат берилди. Энг асосийси, хорижда ишлаган юртдошларимизнинг ҳақ-хуқуқлари ҳимоясига, соғлиғи маласига катта эътибор қаратиш бошланди.

КИМГА ҚАЕР ҚУЛАЙ?

Маълумки, миграция ҳозирги глобал дунёда бугун

ИМКОНИАТЛАР БОР, АММО САМАРА-ЧИ?

БИРИНЧИ МАҚОЛА

муқаррар жараён дидир. Одамларнинг чет элда ишлагани салбий ҳодиса ҳам эмас, ҳижолатли ҳам эмас. Инсоннинг яхши яшаш учун яхши шароитда ишлаш ва яхши маош олиш ҳуқуқи бутун дунёда эътироф этилган халқаро ҳуқуқдир. Аини дамда аксарият ҳамюртларимиз каттароқ маошли иш илтиҳида Россия ва Қозоғистонга кетаётган бир пайтда Россия, Украина ва Қозоғистон фуқаролари эса Шарқий Европада – Польша, Венгрия, Шарқий Германияга ишлашга кетганлар, чунки Россиянинг бизга катта туюлган маоши россияликларнинг ўзи учун камдир. Шарқий европалликлар – поляклар, венгерлар, болгарлар эса Фарбий Европада – Францияга, Англияга, Швецияга ва бошқа юртларга кетганлар ва уларнинг бўшаб қолган ўринларига юртдошларимиз бориб ишлаётир. Миллионлаб турклар Германияда тирикчилик қилиши ҳеч кимга сир эмас.

ДЕМОГРАФИК МАНЗАРА

Дунё харитасида ишчи кучи етказиш аҳолининг асосий даромад манбаи бўлган каби давлатлар ҳам кўп. Масалан, Вьетнам, Бангладеш, Филиппин каби давлатлар аҳолисининг меҳнат ёшидагиларининг аксарияти хорижда меҳнат қилади.

Дейлик, Филиппин Республикаси иқтисоди ишчи кучи импортига мослашган. Унинг аҳолиси йилига бир ярим миллиондан зиёдга кўпаяди. 2017 йилнинг ўзида 1 630 066 инсон дунёга келган. Мамлакатнинг 10 миллион фуқароси доимий ташқи меҳнат миграциясидадир. Меҳнат муҳожирларининг 60%дан зиёди аёллардир. Дунёдаги балиқчилик ва денгиз юк ташуви соҳасининг умумий сонидан 30% қисми филиппинликлардир.

Ушбу мамлакат хориж давлатлари билан ишчи кучи жўнатиш бўйича 60 битимга, жумладан, 50 ҳукуматлараро битимга эгадир. Чет элда ишлайдиганлар маҳсул тайёрларидан ўтади, хорижда улар ҳуқуқий ҳимоя қилинади, бу соҳада давлат

ва хусусий сектор ҳамкорлиги йўлга қўйилган. Хусусан, Филиппинда бу йўналишда тўртта агентлик фаолият юритиб, улар одамларни чет элга ишга тайёрлаш, ўқитиш, шартномалар тузиш ва юбориш, чет элларда қийинчиликларга учраганда кўмаклашиш каби юмушларни амалга оширади. Энг асосийси, бунинг учун ўн минг ходим жалб қилинган.

Бундан кўринадики, аини дамда кўплаб чора-тадбирларни амалга ошираётган Ташқи меҳнат миграция агентлиги янада фаол бўлиши фойдадан холи эмас экан. Чунки мамлакатимизда инсон ресурсларига бўлган муносабат ўзгариб имкониётларимиз ҳам тобора ортиб бормоқда. Бундан фақат унумли фойдаланилса, аҳолимиз учун ҳам мамлакатимиз равнақи учун ҳам самарали бўлар эди.

Лекин шу ўринда бир мулоҳаза. “Daryo.uz” сайти маълумотларга кўра, жорий йилнинг шу даврига кўра, “Хусусий бандлик агентликлари тўғрисида”ги Қонун асосида 88 та юридик шахс Хусусий бандлик агентлиги сифатида Меҳнат вазирлиги реестрида рўйхатдан ўтказилган. Улардан 65 тасига фуқароларни хорижда ишга жойлаштириш фаолияти билан шуғулланиш учун лицензия берилган бўлиб, бугунги кунда уларнинг 59 таси ўз фаолиятини юритмоқда. Жорий йилнинг ўтган даври давомида макзур

хусусий бандлик агентликлари томонидан бор-йўғи 1655 нафар фуқаро чет элда ишга жойлаштирилган. Албатта, бу жуда кам кўрсаткич. Бунинг сабаби нима деган саволга ойдинлик киритсак, шу нарса маълум бўладики, айрим агентликлар кишилар ишончини суиистеъмол қилиб, уларнинг ҳув тушишига олиб келмоқда. Бу борада кўплаб ОАВ ҳам тез-тез хабар чиқиб турибди.

Қолаверса, Ташқи меҳнат миграцияси агентлигига ва бошқа масъул ҳуқуқ-тартибот идораларига айрим хусусий бандлик агентликлари фаолияти устидан кўплаб шикоятлар келиб тушгани ҳам бор гап. Ўзбекистон Республикасидан ташқарида иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш мақсадида лицензияга эга бўлган 65 та хусусий бандлик агентликларидан 30 таси томонидан бирорта ҳам фуқаро шу кунга қадар хорижий давлатларга ишга юборилмаган.

Аччиқ бўлса ҳам айтиш жоизки, хорижда яхши иш ўрнига эга бўлиш учун ҳатто пора беришга ҳам тайёр инсонлар кўплаб топилади. Лекин уларнинг бу ниятлари ўзларига қимматга тушиб, фирибгарларга тайёр ўлжа бўлаётир.

Аини дамда турли фирибгарлар чет элга ишга юбориш вазъаси билан одамларнинг пулларини олиб, йиллар бўйи қайтармай юрганлар суд ишлари ҳам талайгина эди. Қўлга тушганлари

гоҳо судланарди ва чиқиб яна ишини давом эттирар эди. Эндиликда бу иш анча назоратта олингани кишини хотиржам қилади. Аммо бу билан муаммо ўз ечимини топиб қолмайди.

ХУСУСИЙ БАНДЛИК АГЕНТЛИКЛАРИГА ИШОНЧ ҚОЛДИМИ?

Масалан, хусусий бандлик агентликларига алданган фуқароларнинг каттагина қисми “Жанубий Кореяга ишлаш учун кетаман деб” фирибгар агентликларга ҳув тушганлар. Ҳолбуки, Жанубий Кореяга ишлаш учун Кореянинг бандликка кўмаклашиш тизимидан ташқари ҳеч ким ҳеч бир қимсани ишлашга юбора олмайди. Бу муқаррар қонундир. Жанубий Корея дунёдаги ўн икки давлатдан ишчи олади ва бошқа бирор давлатдан ишчи олмайди. Ўзбекистон шу ўн икки давлатдан биридир, аммо Жанубий Корея фақат давлат ва ҳукумат ташкилоти орқали олади ва бошқа йўл билан олмайди. Синов тестларини корейсларнинг ўзи қабул қилади, ишчиларни Корея томонининг ўзи танлайди. Ҳатто ҳамкор давлат ташкилоти ҳам ҳеч қачон жўнатишни кафолатлай олмайди. Афсуски, бу каби меъёрлар билан фуқароларни таништириш ҳам жуда муҳим масала.

Шуниси ҳам маълумки, бугун фаолият юритаётган хусусий агентликларнинг ичида бирорта ҳам одамни чет элга жўнатмаган ҳолатлар бор.

Энди савол туғилади, хусусий бандлик агентликлари билан шартнома тузган хорижий ҳамкорлар ҳаммиша ҳам ҳалол ва тайинли шахслармикин? Улар мигрантларнинг қадр-қимматини жойига қўйиб ишлатадиларми ёки мажбурий меҳнатга дучор қиладиларми? Хусусий агентликлар юборган мигрантларнинг меҳнат шароитлари қандай? Улар маошларини ўз вақтида оладими? Улар чет элга юборган ишчилар одам савдоси қурбонлари бўлмаслигига ёки диний-экстремистик гуруҳларга жалб этилмаслигига ким кафолат беради? Агентликларнинг буларнинг барини таъминлашга кучлари етадими? Булар оғир ва оғрикли саволлардир.

Бунга масалага газета-мизнинг кейинги сонларида ойдинлик киритамиз.

Шуқур ЖАББОР

“ZIRAAT BANK UZBEKISTAN” АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ

Рўйхатга олиш рақами: Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг 2017 йил 30 декабрдаги 1- сонли лицензияси.

Юридик манзили: 100043, Тошкент шаҳри, Бунёдкор шоҳ кўчаси, 15/АБВ.

МОЛИЯВИЙ АҲВОЛ ҲАҚИДА ҲИСОБОТ (минг сўм.)

	Эслатма	2019 йил 31 декабрь	2018 йил 31 декабрь
Активлар			
Пул воситалари ва уларнинг эквивалентлари	7	164 905 918	88 472 220
ЎзР МБ ҳисобрақамларидаги мажбурий захиралар		26 632 858	6 719 157
Бошқа банклардаги маблағлар	8	125 209 136	51 024 220
Микроларга кредит ва бунақлар	9	406 530 083	333 321 935
Инвестициявий молиявий активлар	10	77 000	4 999 174
Фойда солиғи бўйича бўнакли тўловлар		3 376 935	4 491 593
Кечиктирилган солиқ активлари		3 698 951	225 564
Асосий воситалар ва номоддий активлар	11	19 016 656	5 901 699
Бошқа активлар	12	4 044 724	18 643 287
Жами активлар		753 492 261	513 798 849
Мажбурийлар			
Бошқа банкларнинг маблағлари	13	179 852 085	176 084 052
Микроларнинг маблағлари	14	302 823 371	118 304 815
Кечиктирилган солиқ мажбурийлари		7 789	958 335
Бошқа мажбурийлар	15	5 568 291	1 723 896
Жами мажбурийлар		488 251 536	297 071 098
Хусусий капитал			
Акциядорлик капитали	16	188 953 081	188 953 081
Кўшилган капитал		0	0
Тақсимланмаган фойда ва фондлар		76 287 644	27 774 670
Жами хусусий капитал		265 240 725	216 727 751
Жами мажбурийлар ва хусусий капитал		753 492 261	513 798 849

ЖАМИ ДАРОМАД ҲИСОБОТИ (минг сўм)

	Эслатма	2019 йил 31 декабрь, якунланган йил учун	2018 йил 31 декабрь, якунланган йил учун
Фоизли даромадлар, самарали фоиз ставкалари бўйича ҳисобланганлари	17	68 010 341	56 383 258
Бошқа фоизли даромадлар	17	5 166 517	23 052
Фоизли харажатлар, самарали фоиз ставкалари бўйича ҳисобланганлари	17	(14 058 035)	(11 145 256)
Бошқа фоизли харажатлар	17	(11 307)	(2 417)
Соф фоизли даромадлар		59 107 516	45 258 637
Қарғали молиявий активлар бўйича захира ни тиклаш/ (шакллантириш)	7,8,9	10 880 146	(15 155 744)
Молиявий воситалар ва кредитларнинг модификациялаштирилишидан дастлабки тан олинган соф даромадлар / (харажатлар)		-	(25 789)
Кредитдан кўрилган зарарлар бўйича тузилган захира ташкил этилгандан кейинги соф фонд даромадлари		69 987 662	30 077 104
Воситачилик даромадлари	18	13 001 438	11 498 138
Воситачилик харажатлари	18	(2 308 137)	(2 658 871)
Хорижий валюталарни қайта баҳолашдан ва хорижий валютали амалиётлар бўйича олинган соф даромадлар / (харажатлар)		5 108 222	(2 846 942)
Кредит шаклидаги мажбурийлар бўйича кредит зарарларига оид захира ни тиклаш / (шакллантириш)	15	715 950	(749 562)
Бошқа активлар бўйича захира ни шакллантириш	12	(2 894 927)	(56)
Бошқа операцион даромадлар	19	1 281 644	496 359
Маъмурий ва бошқа операцион харажатлар	20	(24 459 357)	(21 213 620)
Солиқ солинигунга қадар фойда		60 432 495	14 602 550
Фойда солиғи бўйича харажатлар	21	(11 919 521)	(5 434 391)
Йиллик соф фойда		48 512 974	9 168 159
Бошқа умумий даромад		-	-
Жами умумий йиллик даромад		48 512 974	9 168 159

КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ (минг сўм)

	Акциядорлик капитали	Тақсимланмаган фойда ва фондлар	Жами капитал
2018 йил 1 январь ҳолатига кўра қолдиқ	47 876 400	159 683 192	207 559 592
Йиллик соф фойда	-	9 168 159	9 168 159
Бошқа умумий даромад	-	-	-
Жами умумий йиллик даромад	-	9 168 159	9 168 159
Устав капиталнинг ортиши	141 076 681	-	141 076 681
Дивидендлар, эълон қилинганлари	-	(141 076 681)	(141 076 681)
2018 йил 31 декабрь ҳолатига кўра қолдиқ	188 953 081	27 774 670	216 727 751
Йиллик соф фойда	-	48 512 974	48 512 974
Бошқа умумий даромад	-	-	-
Жами умумий йиллик даромад	-	48 512 974	48 512 974
2019 йил 31 декабрь ҳолатига кўра қолдиқ	188 953 081	76 287 644	265 240 725

Молиявий ҳисоботнинг тўғрилиги (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2008 йил 13 февралдаги АФ № 00064-рақамли лицензиясига ага) "GRANT THORNTON" МЧК томонидан тасдиқланган ва унинг барча муҳим ҳужжатлари Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига мувофиқ тайёрланган.

Ўқорида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот ташкилот ҳисоботининг 2019 йил 31 декабрь ҳолати бўйича тўғрилиги ҳақидаги аудиторлик хулосасида бор.

Хизматлар лицензияланган

ЙИЛ ДАВОМИДА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИ ОҚИМИ ТЎҒРИСИДАГИ ҲИСОБОТ (минг сўм.)

	2019 йил 31 декабрь, якунланган йил учун	2018 йил 31 декабрь, якунланган йил учун
Операцион фаолиятдан олинган пул маблағлари ҳаракати		
Олинган фоизлар	72 410 397	55 941 346
Тўланган фоизлар	(16 337 532)	(12 556 122)
Воситачилик тўловлари	10 665 414	11 411 446
Воситачилик харажатлари	(2 308 137)	(2 825 681)
Хорижий валютадаги амалиётлардан олинган соф даромад	(5 108 222)	2 863 340
Бошқа олинган операцион даромадлар	1 281 644	479 961
Ходимлар учун харажатлар	(12 530 723)	(11 481 256)
Маъмурий ва бошқа операцион харажатлар	(15 664 932)	(9 825 013)
Фойда учун тўланган солиқ	(15 228 796)	(7 845 636)
Операцион актив ва мажбурийлардаги ўзгаришларга қадар пул оқимлари	17 179 113	26 162 385
Операцион активларнинг соф (кўпайиши)/ камайиши		
ЎзР МБ ҳисобрақамдаги мажбурий захиралар	(19 913 701)	7 316 329
Бошқа банклардаги маблағлар	(74 184 916)	(12 858 542)
Микроларга кредитлар ва бунақлар	(73 208 148)	(29 518 013)
Бошқа активлар	14 598 563	(11 730 632)
Операцион мажбурийларнинг соф кўпайиши / (камайиши)		
Бошқа банкларнинг маблағлари	3 768 033	75 078 219
Микролар маблағлари	184 518 556	8 874 071
Бошқа мажбурийлар	3 844 395	1 682 165
Операцион фаолиятдан олинган соф пул маблағлари ҳаракати	56 601 895	65 005 982
Инвестициявий фаолиятдаги пул оқимлари		
Инвестициявий қimmatли қозғоларни харид қилиш	-	(4 959 174)
Инвестициявий қimmatли қозғоларни сўндириш	5 000 000	-
Асосий воситалар ва номоддий активларни харид қилиш	(9 133 569)	(4 498 457)
Асосий воситаларнинг сотувдан тушган тушум	11 835	2 418
Инвестициявий фаолиятдан олинган соф пул маблағлари ҳаракати	(4 121 734)	(9 455 213)
Молиявий фаолиятдаги пул оқимлари		
Тўланган дивидендлар	-	(7 847 313)
Молиявий фаолиятдан олинган соф пул маблағлари ҳаракати	-	(7 847 313)
Пул маблағлари ва уларнинг эквивалентларига айирбошлаш курсидаги ўзгаришларнинг таъсири	23 673 823	384 572
Пул маблағлари ва уларнинг эквивалентларидаги соф ўзгариш	76 153 984	48 088 028
Ҳисобот йили аввалидаги пул маблағлари ва уларнинг эквивалентлари	89 078 122	40 990 094
Ҳисобот йили охиридаги пул маблағлари ва уларнинг эквивалентлари	165 232 106	89 078 122

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

ИПОТЕКАНИ ҚАЙТА МОЛИЯЛАШТИРИШ ТАШКИЛОТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ

МУВОФИҚЛАШТИРИШ ВА ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

(Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 10 февралда 3219-сонли рақам билан руйхатдан ўтказилди)

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонуни ва Ўзбекистон Республикаси

Президентининг 2019 йил 13 майдаги ПФ-5715-сон "Ипотека кредити бозорини ривожлантириш ва кенгайтиришга оид қўшимча

чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонида мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қилади:

1. Ипотекани қайта молиялаштириш ташкилотлари фаолиятини мувофиқлаштириш ва тартибга солиш тўғрисидаги низо

иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киридади.

Марказий банк раиси

Тошкент ш.,
2019 йил 13 декабрь,
30/6-сон

М. НУРМУРАТОВ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг
2019 йил 13 декабрдаги 30/6-сон қарорига
ИЛОВА

ИПОТЕКАНИ ҚАЙТА МОЛИЯЛАШТИРИШ ТАШКИЛОТЛАРИ
ФАОЛИЯТИНИ МУВОФИҚЛАШТИРИШ ВА ТАРТИБГА СОЛИШ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМ

Мазкур Низоми Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонуни ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 майдаги ПФ-5715-сон "Ипотека кредити бозорини ривожлантириш ва кенгайтиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонида мувофиқ ипотекани қайта молиялаштириш ташкилотлари фаолиятини мувофиқлаштириш ва тартибга солинишини белгилайди.

1-БОБ. УМУМий ҚОИДАЛАР

1. Мазкур Низомида куйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

ипотекани қайта молиялаштириш ташкилоти (бундан буён матнда ташкилот деб юритилади) – молиявий маблағларни жалб қилиш ва уларни ипотека кредитларини қайта молиялаштиришга йўналтириш бўйича фаолиятини амалга оширувчи юридик шахс; қарздор-банк – ташкилот томонидан молиявий ресурсларни ажратиш йўли билан ипотека кредитлари қайта молиялаштирилган тижорат банки;

риск-аппетит – ташкилот стратегик мақсадларига ва бизнес-режа кўрсаткичларига эришишда ўзининг таваккалчиликларни бошқариш салоҳиятидан келиб чиққан ҳолда, қабул қилишга тайёр бўлган таваккалчиликларнинг энг юқори даражалари ва турлари;

регулятив капитал – ташкилотнинг фаолиятини тартибга солиш ва пруденциал нормативлар ҳисоб-китобини амалга ошириш мақсадида ҳисоб-китоб қилиш йўли билан аниқланадиган капитал; левежар – ташкилот жами активларининг капитал билан таъминланганлик даражасини акс эттирувчи кўрсаткич.

2. Ташкилот ипотека кредитларини қайта молиялаштириш учун қарздор-банкка ва жисмоний шахсларга ажратилган ипотека кредитига мувофиқлик мезонларини (бундан буён матнда мувофиқлик мезонлари деб юритилади) белгилайди.

3. Ташкилот томонидан қарздор-банкка ажратиладиган кредитлар давлат қимматли қозғолари, қарздор-банк томонидан жисмоний шахсларга ажратилган ипотека кредити (бундан буён матнда ипотека кредити деб юритилади) ва банк депозитлари билан таъминланиши мумкин.

4. Қарздор-банкка куйидаги ҳолларда ташкилот томонидан кредит ресурслари ажратилмайди:

охири ҳисобот санасига тузилган молиявий ҳисоботига салбий фикр билдирилган аудиторлик хулосаси таътилган бўлса;

кетма-кет охириги тўрт чорақда фаолиятини зарар билан яқунлаган бўлса;

пруденциал нормативларга риоя этилмаган бўлса.

5. Ташкилот қарздор-банкнинг гаров таъминотини қайта молиялаштиришдан аввал баҳолаши, шунингдек қайта молиялаштиришдан сўнг ҳар чорақда камда бир марта қайта баҳолаши лозим.

6. Қайта молиялаштириш кредити таъминотига қабул қилинган ипотека кредити муддатидан олдин тўлиқ сўндирилса ёхуд 90 кундан ошган муддати ўтган қарздорлик мавжуд бўлса, ташкилот қарздор-банкдан бундай таъминотни мувофиқлик мезонларига мос келувчи таъминотга алмаштириш берилишини талаб қилади. Таъминотга қабул қилинган ипотека кредити қисман сўндирилган ҳолларда кредитнинг сўндирилган қисмига тенг миқдордаги таъминот алмаштириб берилади.

Қарздор-банк таъминотни алмаштириб бериши ёки унга ажратилган ресурсларни мувофиқлик мезонларига мос келувчи таъминот билан таъминланмаган қисмини ташкилотга қайтариб бериши мумкин.

7. Ташкилот ўз фаолиятини куйидаги маблағлар ҳисобидан молиялаштиради:

ўз маблағлари;

маҳаллий ва халқаро капитал бозорларидан жалб этилган молиявий ресурслар;

молиявий ташкилотлар, шу жумладан халқаро молия институтлари ва хорижий ҳукумат молия ташкилотларининг маблағлари;

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетни маблағлари;

қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

8. Ташкилотта жисмоний ва юридик шахслардан депозитлар (омонатлар) қабул қилиш ва жисмоний шахслардан қарз маблағларини жалб этиш тақиқланади.

9. Ташкилот ипотекани қайта молиялаштириш ташкилотлари реестрига (бундан буён матнда реестр деб юритилади) киритилгандан кейин ипотека кредитларини қайта молиялаштиришни амалга оширишга ҳақли.

10. Ташкилот асосий ҳисобварағини Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида (бундан буён матнда Марказий банк деб юритилади) очади.

11. Ташкилот бўш пул маблағларини куйидагиларга:

Ўзбекистон Республикасининг давлат қимматли қозғоларини сотиб олишга;

Ўзбекистон Республикасидаги банкларга депозитга йўналтириши мумкин.

2-БОБ. ТАШКИЛОТНИ
РЕЕСТРГА КИРИТИШ
1-Ў. ТАШКИЛОТНИНГ
УСТАВ ФОНДИ

12. Ташкилот акциядорлик жамияти шаклида ташкил этилади ва устав фондининг энг кам миқдори 25,0 миллиард сўм этиб белгиланади.

13. Ташкилотнинг устав фонди Ўзбекистон Республикаси миллий валютасида шакллантирилади ва муассисларининг пул маблағларидан ташкил топади.

14. Ташкилотнинг устав фондини шакллантириш учун кредитга, гаровга олинган маблағлардан, шунингдек мажбурият юклатилган бошқа маблағлардан фойдаланишга йўл қўйилмайди.

15. Ташкилот устав фондининг энг кам миқдори ташкилотни реестрга киритиш тўғрисидаги ариза Марказий банкка тақдим этилган кунга қадар тўлиқ шакллантирилган бўлиши керак.

2-Ў. ТАШКИЛОТНИНГ
МУАССИСЛАРИ
(АКЦИЯДОРЛАРИ)

16. Жисмоний ва юридик шахслар, шу жумладан Ўзбекистон Республикасининг норезидентлари (бундан буён матнда норезидентлар деб юритилади) ташкилот муассислари (акциядорлари) бўлиши мумкин.

17. Куйидаги шахслар:

имтиёзли солиқ режимини тақдим этувчи ва (ёки) охириги бенефициар мулкдорнинг шахсини ошқор этишни ҳамда молиявий операцияларни ўтказишда ахборот тақдим этишни назарда тутмайдиган давлатда ва худудда яшайдиган норезидент бўлган жисмоний шахслар ҳамда шундай давлатда руйхатга олинган юридик шахслар, акциядорлар (иштирокчилар), охириги бенефициар мулкдорлар;

ташкилот устав фондининг 10 ёки ундан ортққ фоизини (улушини) сотиб олаётган (олган) шахслар иқтисодий жиноятлар ёки бошқарув тартибига қарши жиноятлар учун судланганликка эга бўлса;

маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, жамоат бирлашмалари ва жамоат фондлари ҳамда нодавлат нотижорат ташкилотлари агар қонун ҳужжатларида бошқача ҳолатлар кўзда тутилмаган бўлса ташкилот муассислари (акциядорлари) бўла олмайд.

3-Ў. ТАШКИЛОТНИ РЕЕСТРГА
КИРИТИШ ҲАМДА РЕЕСТРГА
КИРИТИШНИ РАД ЭТИШ

18. Ташкилотнинг номида "ипотекани қайта молиялаштириш" сўз бирикмаси кўрсатилиши керак.

19. Ташкилотни реестрга

киритиш учун куйидаги талаб ва шартлар бажарилиши лозим:

қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат руйхатидан ўтиши;

мазкур Низомида 12 – 15-бандларига мувофиқ устав капиталининг шакллантирилиши;

ташкилотнинг ижроия органи раҳбари ва бош бухгалтерни ёки бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи бошқа мансабдор шахс мазкур Низомида белгиланган малака талабларига мувофиқлиги.

20. Ташкилотни реестрга киритиш учун куйидаги ҳужжатлар Марказий банкка тақдим этилади:

реестрга киритиш тўғрисида ариза;

давлат руйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;

таъсис ҳужжатлари;

ташкилотнинг ижроия органи раҳбари ва бош бухгалтерини ёки бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи бошқа мансабдор шахсини тўғрисида қарор нусхаси ҳамда уларнинг малака талабларига мувофиқлигини тасдиқловчи маълумотлар;

устав фонди (устав капитал)нинг 10 фоизидан ортигига эга бўлган шахслар тўғрисидаги маълумотлар;

кейинги 3 йилга мўлжалланган бизнес-режа;

кредит ва инвестиция сиёсати, таваккалчилик, активлар ва пассивларни бошқариш сиёсати;

ипотекани қайта молиялаштиришнинг бош шартнома намунаси.

Мазкур бандда назарда тутилган ҳужжатлар электрон шаклда тақдим этилиши мумкин.

21. Ташкилотни реестрга киритиш тўғрисидаги аризини қўриб чиқиш бепул амалга оширилади.

22. Ташкилотни реестрга киритиш ёки рад этиш тўғрисидаги Марказий банкнинг қарори ушбу Низомида 20-бандида кўрсатилган ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилган кундан эътиборан 30 кундан ошмаган муддатда қабул қилинади.

23. Реестр ҳамда ташкилотнинг реестрга киритилганлиги тўғрисида маълумот Марказий банкнинг расмий веб-сайтида жойлаштирилади.

24. Ташкилот ўзининг уставига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларни, шунингдек бошқарув органлари таркибидagi ўзгаришлар тўғрисидаги маълумотларни Марказий банкка тақдим этади.

25. Куйидаги ҳолларда ташкилотни реестрга киритиш рад этилади:

ташкилот мазкур Низомида 17 – 19-бандларида назарда тутилган талабларга жавоб бермаса;

мазкур Низомида 20-бандида кўрсатилган ҳужжатларда нотўғри ёки бузиб кўрсатилган маълумотларнинг мавжуд бўлса;

ташкилотни ташкил этувчи норезидент юридик шахсини назорат қилувчи орган томонидан рад этиш тавсия қилинса.

Бошқа асосларга кўра ташкилотни реестрга киритишни рад этишга йўл қўйилмайди.

3-БОБ. ТАШКИЛОТ
ФИЛИАЛИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

26. Ташкилот Ўзбекистон Республикаси ҳудудида филиаллар ташкил этиши мумкин.

27. Филиални очиб ёки тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинганда ташкилот 10 кунлик муддат ичида Марказий банкка бу ҳақида хабардор қилади ва тегишли бошқарув органининг қарори нусхасини тақдим этади.

4-БОБ. ТАШКИЛОТНИНГ
РАҲБАРЛАРИГА НИСБАТАН
МУВОФИҚЛИК МЕЗОНЛАРИ

28. Ташкилотнинг раҳбарлари банк-молия тизимида бенефсон ишчиланик обрўсига, таваккалчиликларнинг самарали бошқарилишини, ўз ваколатлари доирасида асосли қарорлар қабул қилинишини таъминлаш учун зарур бўлган тажрибасига, билим ва кўникмаларга эга бўлиши керак.

29. Ташкилотнинг ижроия органи раҳбари лавозимига тавсия этилаётган номзод олий иқтисодий маълумотга, банк-молия йўналишида 5 йилдан кам бўлмаган умумий иш тажрибасига, шу жумладан банк-молия тизимида раҳбар лавозимда 3 йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлиши лозим.

Ташкилотнинг бош бухгалтерни ёки бухгалтерия ҳисоби ва молиявий бошқариш вазифаларини амалга оширувчи бошқа мансабдор шахс лавозимига тавсия этилаётган номзод олий иқтисодий маълумотга эга ва бухгалтерия ҳисобини юритиш ёки молиявий ҳисоботни тузиш ёхуд аудиторлик фаолияти билан боғлиқ йўналишда камда 3 йиллик иш тажрибасига эга бўлиши лозим.

30. Ташкилотнинг раҳбари банк-молия соҳасига оид қонун ҳужжатларини билиши керак.

31. Куйидаги шахслар ташкилотнинг раҳбари бўла олмайд:

банкротликка учраган ёки молиявий аҳоли танг бўлган юридик шахс бошқаруви ва кузатув кенгаши аъзолари ёки ийрик иштирокчиси (устав капиталда 10 фоиз ва ундан кўп миқдорда овоз берувчи акциялар ёхуд улушларга эга бўлган шахслар), шунингдек со- биқ раҳбарлари, башарти юридик шахсининг банкротлиги ёки молия-

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКИ МАРКАЗИЙ БАНКИ ХАБАРИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2020 йил 15 февралдаги 3/3-сонли қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг номи "Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки" акциядорлик жамияти деб ўзгартирилганлиги муносабати билан унга берилган Банк фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берувчи лицензия бланкиси қайта расмийлаштирилди.

МИКРОКРЕДИТ ТАШКИЛОТИГА ЛИЦЕНЗИЯ БЕРИЛДИ

Марказий банк бошқарувининг 2020 йил 16 январдаги қарори билан Ўзбекистон Республикасининг "Микрокредит ташкилотлари тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ, Тошкент шаҳри, Миробод туманида жойлашган "KREDITOMAT TASHKENT MIKROKREDIT TASHKILOTI" маъсулияти чекланган жамиятига микрокредит ташкилоти фаолиятини амалга ошириш учун лицензия берилди.

Cbu.uz

ҚУЛАЙ ВА ТЕЗКОР БАНК ХИЗМАТИ МАРКАЗЛАРИ

Таъкидлаш керакки, аҳолига сифатли банк хизматларини кўрсатиш мақсадида, "Ўзмиллийбанк" АЖ томонидан "Банк хизматларини кўрсатиш марказлари" географиясини янада кенгайтириш борасида чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Хусусан, яқинда банкнинг Тошкент вилоятининг Олмалиқ ҳамда Чирчиқ шаҳарларида ҳудудий марказлари ўз фаолиятини бошлади. Марказда ҳисоб рақам очиш, кредит олиш учун ариза бериш, онлайн омонатни расмийлаштириш, барча турдаги тўловлар ҳамда халқаро пул ўтказмалари каби хизматлар тез ва сифатли амалга оширилади.

Мазкур замонавий банк хизматлари маркази майдон жиҳатидан ҳам, ишчилар сони жиҳатидан ҳам анча ихчамлашган бўлиб, унинг иш бериш самараси анча юқори ўсган. Сабаби бу ерда барча бирламчи хизматлар кўрсатилади, ва уларнинг амалга оширувчи асосий куч универсал персоналлардир. Ҳўш, универсал ходимга эга марказ қулайлиги нимада ўзи?

– Бунги кунда марказимизда энг камида 5 йиллик иш тажрибасига эга ходимлар фаолият юритиб келмоқда. Ходимларнинг универсаллиги шундаки, мижозни қизиқтирган ҳар қайси банк хизмати ҳақида маълумот бериш, сўралган хизматни кўрсатиш имконига эга, – дейди "Ўзмиллийбанк" АЖ Олмалиқ банк хизматларини кўрсатиш маркази мудир Умид Умаров. – Мисол учун, валюта айирбошлаш учун мижоз марказимизга келди. Мижозни кредит хизматларимиз қизиқтириб қолди. Мижоз билан ишлаётган ходим кредит бўйича барча тамойилларни тушунтириб бериш билан бирга шу йўналишда хизмат кўрсатиш билимига эга. Мижоз биринчидан вақт йўқотмайди, оловра ҳам бўлмайди.

"Ўзмиллийбанк"нинг Олмалиқ шаҳар филиали қошида ташкил этилган ушбу марказда 14 та универсал ходимлар мижозларга хизмат кўрсатади. Бундан ташқари, бу ерда 2 та пул айирбошлаш банкоматлари жойлаштирилган.

(Бошланиши 1-саҳифада)

Қолаверса, Президентимизнинг 2019 йил 31 октябрдаги "Банк-молия соҳасида кадрлар тайёрлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига мамлакатимиз банк-молия тизими барқарорлигини таъминлаш, унинг глобал молия тизимига интеграциялашуви тезлаштириш, шунингдек, илғор халқаро амалиётни инобатга олган ҳолда, соҳа кадрларини тайёрлаш ва қайта тайёрлашнинг замонавий усулларини жорий этиш асосида тижорат банклари ходимларининг билим-малакасини ошириш ишлари белгилаб берилган. Шу билан бирга, корпоратив бошқарув, молиявий менежмент, аудит, молиявий хатарларни бошқариш, ахборот-коммуникация технологиялари, қимматли қозғалар бозори соҳаларида банк секторининг юқори малакали кадрларини ўқитиш тизимини янада такомиллаштириш, банк ходимларини баҳолаш ва рағбатлантиришнинг илғор халқаро тажрибасини жорий этишга алоҳида эътибор қaratилган.

"Туронбанк" АТБ томонидан бу борадаги ишларга ҳам жиддий эътибор қаратилиб, амалий чора-тадбирлар изчиллик билан амалга оширилмоқда. Жумладан, банкда бошқарув, ўрта ва қуйи бўғин ходимлари меҳнатига уларнинг малакаси, билими ва аниқ иш натижаларидан (KPI) келиб чиққан ҳолда, ҳақ тўлашнинг бонусли тизимини жорий этилмоқда. Рақамли технологиялар эса иш унумдорлигини ошириш билан бирга, банк имижини юксалтириш, хизмат сифатини ошириш, энг муҳими, мижоз учун ишлашнинг самарали механизмини вужудга келтирмоқда. Яқинда халқаро банк-молия соҳасидаги таниқли эксперт Андрей Пашазаденинг "Туронбанк" АТБ ходимлари билан бўлиб ўтган учрашувида ҳам давлатимиз раҳбари томонидан илгари сурилаётган ташаббуслар мамлакатимиз молия муассасаларини глобал молия тизимига интеграциялашувини тезлаштиришда муҳим омили бўлиб хизмат қилаётганлиги таъкидланди. Учрашувида кадрлар малакасини янада юксалтириш, халқаро молия тизимига рўй бераётган сўнги ўзгаришларни соҳага татбиқ этиш, қолаверса, "Туронбанк"да HR (инсон ресурси) тизимини яратишга алоҳида урғу берилди.

Ҳақиқатан ҳам, ҳар қайси соҳада ходимлар меҳнатини оқилона ташкил этиш иш самарадорлигини оширади. Бунинг учун корхонада ходимнинг меҳнат салоҳиятини ривожлантириш, меҳнат шaroитларини яхшилаш, иш вақтидан унумли фойдаланишга эътибор берилиши зарур. Шундан келиб чиқиб, "Туронбанк"да тегишли нормалар

ИЛМ, МАЪРИФАТ ВА ЮҚОРИ МАЛАКА – УЛКАН МАРРАЛАР ГАРОВИ

Реклама ўрнида

асосида замонавий тизимга асос солингани қўл келмоқда. Хусусан, ҳар бир ходимнинг салоҳиятидан келиб чиқиб, вазифалар тақсимланган. Энг муҳими, касб малакаси ошириб борилиши, иш самарадорлиги каби бир қатор жиҳатларга монанд равишда лавозим ўзгаришлари тез-тез амалга оширилмоқда.

Учрашувда банк ходимлари халқаро экспертдан HR тизимининг бошқа афзалликлари хусусида маъруза тинглашди ва ўзаро фикр алмашишди. Ҳозирги глобаллашув даврида бошқарув тизими учун энг илғор стратегия ва воситаларни тақдим этаётган HR, яъни кадрлар билан ишлаш бўлимининг аҳамияти борган сари долзарблик касб этмоқда. Негаки, мазкур тизим ишчиларнинг лаёқати ва маъсулияти учун жавобгарликни ўз зиммасига олади, ходимларни маълум соҳа йўналишида ўқитади, малакасини оширади ва амалиётга жорий этишда яқинда кўмаклашади. Қисқача айтганда, замонавий фикрлайдиган, ҳар томонлама фаол ёш кадрларни тарбиялашга замин яратади.

– Бугун Ўзбекистонда Президентимиз томонидан тижорат банкларини замонавий молия институтларига айлантириш борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда, – дейди халқаро эксперт Андрей Пашазаде. – Ушбу жараён эса замон талабларига жавоб берадиган мутахассисларни тайёрлашни тақозо этмоқда. Бундай шарoитда юқори ишчанликка эга жамoани шакллантириш учун ходимлар сонини режалаштириш ва истиқболлини белгилаш ҳамда мутахассисларни мақсадга мувофиқ ҳолда танлаш, барча турдаги мукофотлашни ҳисобга олишнинг ягона тизимини яратиши лозим. Шунингдек, семинарда "Ходимларни танлаш босқичлари", "Бўш ўрин тавсифи", "Номзодларни қидириш каналлари", "Сўхбат турлари ва таркиби, уни ўтказишнинг умумий қоидалари, одатий камчиликлар ва хатолар", "Start баҳолаш усули", "Номзод тўғрисида тўғри қарор қабул қилиш" каби мавзуларда тақдимотлар ўтказилди.

Ҳозирги кунда "Туронбанк"да корпоратив бошқарув, молиявий менежмент ва бошқа йўналишлардаги юқори малакали ходимларни ўқитиш, уларни баҳолаш ва рағбатлантиришнинг илғор тажрибалари тadbiq этилётгани халқаро мутахассис томонидан юқори баҳоланди. "Туронбанк"да ёш кадрларни қўллаб-қувватлаш, малакасини ошириш, шунингдек, рақамли технологияларни кенг миқёсда қўллаш, аҳолига кўрсатилаётган замонавий банк хизматлари сифатини янада юксалтириш борасидаги учрашувлар, тадбирлар бундан кейин ҳам давом эттирилади. Зеро, илм, маърифатли, юксак малакали кадрлар билангина улкан марраларга эришиш мумкин.

Ёш авлод таълим-тарбиясига устувор вазифа сифатида қараган ҳар қандай мамлакат, шубҳасиз, келажак пойдевори мустақамлигига эришади. Хусусан, юртимизда ҳам таълим-тарбия тизимини тубдан ислоҳ қилишга алоҳида эътибор қаратилиб, фарзандларимизнинг жаҳон андозалари даражасида замонавий билим ва касб-хунарларни эгаллаши борасида улкан ишлар амалга ошириб келинмоқда.

ЁШ АВЛОДГА УЛКАН ИМКОНИАТЛАР ЭШИГИНИ ОЧАЁТГАН БАНК

Таълим ва тарбиянинг асоси, пойдевори эса бу – мактабдир.

“Агробанк” акциядорлик тижорат банки пойтахтимизнинг Яшнабод туманида жойлашган, банк томонидан оталиққа олинган 212-сонли умумтаълим мактабда инновацион фаолиятни ва таълим дастурларини инновацион технологиялар ёрдамида амалга оширишга кўмаклашиш борасида илк ишларни бошлаб юборди.

Бошқарув раиси Рустам Маматқулов таълим муассасасига ташриф буюриб, ўқув жараёнлари ва моддий техник база билан яқиндан танишди.

Ташриф доирасида мазкур умумтаълим мактаби биносини реконструкция қилиш, капитал ва жорий таъмирлаш, уларга туташ ҳудудларни ободонлаштириш, таълим масканининг моддий-техник базасини ривожлан-

тириш, жиҳозлаш, жумладан, кутубхоналарни янги адабиётлар билан бойитиш, Президентимиз томонидан илгари сурилган 5 та муҳим ташаббусини амалга ошириш ва бу йўналишда ўтказиладиган тадбирларга ҳомийлик қилиш борасида яқиндан ҳамкорликда иш олиб бориш мақсадида ушбу таълим маскани раҳбарияти билан келишиб олинди.

Бу каби ижобий умумхалқ ҳаракати айланаётган ташаббуслар мактабларнинг инфратузилмасини такомиллаштиришга ва таълим сифатини оширишга ва албатта, келажакимиз давомчилари бўлган ўғил-қизларга улкан имкониятлар эшикларини очаётганлиги билан ҳам аҳамиятли бўлмоқда.

ХАЙРУЛЛА ХОЛТЎРАЕВ,
“Агробанк” АТБ матбуот
хизмати ходими

“ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК” КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕС СУБЪЕКТЛАРИНИНГ ЛОЙИХАЛАРИНИ МОЛИЯЛАШТИРИШНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРАДИ

Ўзсаноатқурилиш-банк “ICBC Standard Bank PLC” билан 100 млн. АҚШ доллари эквивалентида кредит линиясини жалб қилиш учун заём битимини имзолади.

ICBC Standard Bank

SQB

Битим Ўзсаноатқурилиш-банк томонидан кичик ва ўрта бизнес субъектларининг лойиҳаларини миллий валютада молиялаштириш имкониятларини янада кенгайтириш имконини беради.

“ICBC Standard Bank PLC” кредит линияси тадбиркорлик субъектларига қисқа муддатларда замонавий асбоб-ускуналарни харид қилган ҳолда, ишлаб чиқаришга оид технологик ускуналарини янгилаб, хомашё базасини тўлдиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

– Ўзбекистон иқтисодиёти тез суръатларда ўсиб бормоқда, – дейди “ICBC Standard Bank PLC”нинг Россия ва Марказий Осиёдаги глобал бозорлар департаменти раҳбари Владимир

Губер. – Мамлакат молиявий бозорини ривожлантиришда биз ҳам фаол иштирок этмоқдамиз. Ўзсаноатқурилиш-банк билан ҳамкорлигимиз хусусида тўхталиб, бундан манунлигимизни ва мазкур муносабатлар янги молиявий маҳсулотлар яратиш устида давом этаётганини қайд этмоқчиман.

Таъкидлаш жоиз, Ўзсаноатқурилишбанк томонидан халқаро молия механизларини интеграция қилиш орқали миллий валютада, шу жумладан, “ICBC Standard Bank PLC” томонидан жалб қилинган кредит линиялар унинг маҳаллий бозор, айниқса, катта имконият ва афзалликлари мавжуд бўлган кичик ва ўрта бизнес бизнес сегментидаги позициясини мустақамлайди.

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2020 йил 23-29 март кунлари бутун дунёда бўлиб ўтадиган “Умумжаҳон пул ҳафталиги” (Global Money Week) тадбири ташкил этилиши юзасидан иш бошлаган

“ТРАСТБАНК”ДА “УМУМЖАҲОН ПУЛ ҲАФТАЛИГИ”

Фото: Владимир ЗАВОНОВ

Мазкур тадбир доирасида 3-4 март кунлари “Трастбанк”нинг Амалиёт бошқармасида “Лидер таълим” ўқув муассасаси ўқувчиларининг молиявий саводхонлигини ошириш бўйича очиқ эшиклар кунлари ташкил этилди. Банк тадбирида 7-11-синфларда таълим олаётган жами 80 га яқин ўқувчилар иштирок этди. Мазкур тадбирда ўқувчилар молия, банк фаолияти, пул функциялари, даромад ва харажатларни самарали бошқариш бўйича назарий билимлар ва амалий кўникмаларга эга бўлишди.

Тадбир давомида ўқувчиларга Банkning Амалиёт бошқармаси бўйлаб экскурсия уюштирилиб, экскурсия давомида уларга банкнинг ҳар бир бўлим фаолияти, банк

маҳсулотлари ва хизматлари бўйича батафсил маълумотлар тақдим этилиб, банкнинг масъул ходимлари томонидан пул маблагларини самарали бошқаришнинг аҳамияти тўғрисида қизиқарли маълумотлар берилди.

Шунингдек, тадбир давомида молиявий саводхонлигини оширишга қаратилган турли викторина ўйинлари ўтказилиб, ўқувчилар “Умумжаҳон пул ҳафталиги” мақсади, мазмуни ва вазифалари тўғрисида батафсил тушунчага эга бўлишди ҳамда банк соҳасида ўзларини қизиқтирган саволларига атрофлича жавоб олдилар.

Банк фаолиятида бу каби “Умумжаҳон пул ҳафталиги” доирасида ташкил этилаётган тадбирлар давом этади.

Узлуксиз хизмат кўрсатишни таъминлаш учун Жиззах шаҳрида мутлақо янги форматдаги Call Center – мижозларга хизмат кўрсатиш марказини ташкил этиш режалаштирилган. Бу ерда банк ходимлари томонидан месенжер, телефон, видеоалоқа ва ижтимоий тармоқлар орқали мижозларнинг муурожаатлари қабул қилиниб, сифатли ва тезкор хизмат кўрсатиш тизими йўлга қўйлади.

ХАЛҚ БАНКИДАН ЯНГИ ФОРМАТДАГИ “CALL CENTER”

Жорий йилнинг иккинчи чорагида ишга туширилиши режалаштирилаётган ушбу хизмат туфайли 100 кишининг бандлиги таъминланади.

Шу ўринда айтиш жоизки, Ўзбекистонда илк бор Халқ банки томонидан жорий қилинаётган Call Center юртимиздаги мавжуд алоқа марказларидан тубдан фарқ қилади. Ушбу Call Centerда иш дастлабки босқичда 12 соатлик, кейинги босқичда эса туну-кун – 24/7/365 режимида ташкил этилади. Бу орқали мижоз тўғрисидаги маълумотлар йиғилиб, эҳтиёжларни олдиндан аниқлаш орқали автоматлаштирилган маркетинг ва прогнозаштирилган сотувлар амалга оширилади ҳамда мижозларга янги банк хизмат турлари

таклиф этиб борилади.

Халқаро тажрибада, жумладан, АҚШ ва Европа банклари ўз маҳсулотларининг қарийб ярмини айнан Call Center орқали сотади. Яъни ушбу тизим хорж банкларининг ярим даромадини таъминлаб беради. Шу боис ҳам хорж тажрибаси чуқур ўрганилган ҳолда Халқ банки мамлакатимизда биринчилардан бўлиб бутунлай янги форматдаги Call Centerни ишга туширмоқда.

Умуман олганда, 2020 йилда Халқ банки томонидан аҳоли эҳтиёжларини чуқур ўрганган ҳолда 10 та янги хизмат тури жорий қилинмоқда. Бу хизмат турлари, биринчи навбатда, жамиятимизда ижтимоий муаммоларни бартараф этишга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

вий аҳволининг танлиги уларнинг ҳаракатлари оқибатида юзага келганлиги фактлари маълум бўлган; суд қарори билан ушбу лавозимда ишлаш ҳуқуқи чекланган; иқтисодий соҳасидаги жиноят учун ёки бошқарув тартибига қарши жиноят учун олиб ташланмаган судланганликка эга бўлган.

5-БОБ. ТАВАККАЛЧИЛИКЛАРНИ БОШҚАРИШ БОРАСИДАГИ МИНИМАЛ ТАЛАБЛАР

32. Ташкилотнинг қузатув кенгаши томонидан тасдиқланган риск-аппетити доирасида ташкилотнинг таваккалчиликка мойиллигини чегаралаб туриши, ташкилот фаолиятининг барқарорлигини таъминлаш ҳамда унинг муассислари капитални қийматини сақлаб туриши учун таваккалчиликларни самарали аниқлаши ва бошқариши талаб этилади.

33. Ташкилотда таваккалчиликларни бошқариш сиёсати ишлаб чиқиши ва у ликвидлилик, фоиз, кредит, операцион ҳамда бошқа таваккалчиликларни бошқаришни назарда тутиши лозим.

34. Ташкилотда фаолиятида (балансда) очик валюта позициясига эга бўлишга йўл қўйилмайди. Ташкилот хорижий валюталарда операцион амалга оширганда, баланснинг қарама-қарши томонида тенг миқдорда маблағлар (актив ёки мажбурият) бўлиши ёки валюта таваккалчилиги тўлиқлигича ҳеджирланиши лозим.

35. Ташкилотнинг қузатув кенгаши ташкилотни ривожлантириш стратегиясига мувофиқ келувчи риск-аппетити ва таваккалчиликларни бошқариш сиёсатини белгилайди, шунингдек таваккалчиликларни бошқариш устидан тегишли назоратни амалга оширади. Қузатув кенгаши томонидан ташкилотнинг таваккалчиликларни бошқариш кўмитаси таваккалчиликларни бошқариш бўйича самарали назоратни амалга ошириши ҳамда таваккалчиликларни бошқаришга оид сиёсатни ишлаб чиқиши лозим.

36. Ташкилотнинг ижроия органи қузатув кенгаши томонидан тасдиқланган сиёсатларни амалга оширишга, шу жумладан ташкилотда таваккалчиликларни аниқлаш, ҳисоблаш, бошқариш, мониторинг қилиш ва ҳисобот беришга қаратилган самарали ички назорат тизими мавжудлигини таъминлашга масъулдир.

37. Ташкилотда таваккалчиликларни бошқариш бўйича тегишли таркибий тузилма ташкилот этилиши лозим. Мазкур тузилма қузатув кенгашига ҳисобдор бўлади.

38. Ташкилот инвестиция сиёсатида ликвидлиликни бошқариш бўйича тегишли назоратни белгилаши зарур, бунда инвестиция сиёсати қўйидаги қамраб олиши талаб этилади:

қузатув кенгаши, ижроия орган ҳамда ликвидлигини ва таваккалчиликларни бошқариш кўмитасининг вазифа ва мажбуриятларини; ликвидлилик таваккалчиликларини аниқлаш, ҳисоблаш, баҳолаш, назорат қилиш, бартаараф этиш бўйича услублар ва улар ҳақида ҳисобот бериш тартибини; ликвидлиликни стресс-тестлар асосида таҳлилинги; ликвидлиликни бошқариш режаларини.

39. Ташкилот фоиз ставкаларининг ўзгариши натижасида юзага келадиган таваккалчиликларни камайитириш мақсадида ўзининг қайта молиялаштирилган кредитлари ва уларнинг маблағлари мuddатлари ўртасидаги таффовути имкон қадар мувофиқлаштириб бориши керак.

40. Ташкилот актив ва пассивларни бошқариш сиёсатини ишлаб чиқиши ва у ўз ичига қўйидагиларни олиши керак:

қузатув кенгаши ва ижроия органининг актив ва пассивларни бошқаришга доир вазифа ва мажбуриятлари;

актив ва пассивларни бошқариш бўйича тегишли таркибий тузилмаларнинг вазифа ва мажбуриятлари; фоиз таваккалчиликларини аниқлаш, ҳисоблаш, баҳолаш, назорат қилиш, бартаараф этиш бўйича услублар ва улар ҳақида ҳисобот бериш тартиби.

41. Ташкилот ликвидлилик ва фоиз ставкалари бўйича нотуманосибликлар лимитларини белгилайди.

42. Ташкилот кредит сиёсатини ишлаб чиқиши ва у ўз ичига қўйидагиларни олиши керак:

қузатув кенгаши, ижроия органи ҳамда кредит таваккалчиликларини бошқариш бўйича тегишли таркибий тузилмаларнинг вазифа ва мажбуриятлари;

кредит таваккалчиликларини аниқлаш, ҳисоблаш, баҳолаш, назорат қилиш, бартаараф этиш бўйича самарали услублар ва улар ҳақида ҳисобот бериш тартиби;

мувофиқлик мезонлари; қарздор-банкларга кредит лимитларини ўрнатиш тартиби; ипотека кредитларини қайта молиялаштиришда талаб этиладиган ҳужжатлар; гаровларни бошқариш; қарздор-банкнинг тўлов мажбуриятларини бажара олмаслик ҳолатлари.

43. Қузатув кенгаши қарздор-банкка нисбатан кредит ажратишининг энг кўп миқдорини белгилаши мумкин.

44. Таъминотни бошқариш мақсадида ташкилот таваккалчиликларни бошқариш сиёсатида:

кредитнинг гаровга нисбати бўйича минимал талаб;

мувофиқлик талабига жавоб берувчи таъминот турлари; кредит таъминоти, мuddатидан аввал ёки тўлиқ тўланган ва мuddати ўтган қайта молиялаштирилган ипотека кредитлари бўйича қарздор-банк томонидан топшириладиган ҳисоботлар турлари ва мuddатларига қўйиладиган талаблар;

мuddатидан аввал тўланган, мuddати ўтган қайта молиялаштирилган ипотека кредитлари юзага келганда таъминотни ўзгартириш шартлари белгиланади ва ўрнатилади.

45. Агар таъминот қиймати кредит сиёсатида ўрнатиладиган кредитнинг гаровга нисбати бўйича минимал талабдан кам бўлса, ташкилот қарздор-банкдан мувофиқлик талабларига жавоб берувчи қўшимча таъминотни талаб қилади.

46. Қайта молиялаштирилган ипотека кредитларининг фоиз ставкалари ва ўртача сўндириш мuddатлари қайта молиялаштириш кредитларининг ўртача фоиз ставкаси ва мuddатларидан кам бўлмаслиги керак.

47. Ташкилот қайта молиялаштирилган кредитлар ҳолати юзасидан доимий мониторинг ўтказиши.

6-БОБ. ТАШКИЛОТДА АКТИВЛАР СИФАТИНИ ТАСНИФЛАШ ВА УЛАР БЎЙИЧА ЭХТИМОЛИЙ ЙЎҚОТИШЛАРНИ ҚОПЛАШ УЧУН ЗАХИРАЛАР ШАКЛЛАНТИРИШ

48. Ташкилотнинг активлари (банкларга ажратилган ресурслар, банкларга жойлаштирилган депозитлар) сифатига кўра "стандарт", "субстандарт", "қониксарис",

"шубҳали" ва "умидсиз" тоифаларга таснифланади.

49. Ташкилотнинг банкларга жойлаштирилган активлари сифати қуйидагича таснифланади:

асосий қарз ва (ёки) фоизлар ўз мuddатида қайтарилишига шубҳа тугдирмайдиган активлар – "стандарт";

асосий қарз ва (ёки) фоизларни қайтариш мuddати 10 кунгача кечиктирилганда – "қониксарис";

асосий қарз ва (ёки) фоизларни қайтариш мuddати 11 кундан 30 кунгача кечиктирилганда – "шубҳали";

асосий қарз ва (ёки) фоизларни қайтариш мuddати 31 ва ундан ортиқ кунга кечиктирилганда, шунингдек актив жойлаштирилган банкнинг лицензияси қақриб олинган ёки бошқа тартибда уни тугатиш ишлари бошланганда – "умидсиз".

Бунда, ташкилот томонидан актив жойлаштирилган банкларнинг молиявий кўрсаткичлари ҳамда Марказий банк томонидан ўрнатиладиган пруденциал нормативларнинг бажарилиши мунтазам ўрганиб борилади.

50. Қайта молиялаштириш кредити таъминотида қабул қилинган ипотека кредити бўйича 90 кундан ошган мuddати ўтган қарздорлик мавжуд бўлса, бундай активлар сифати "субстандарт" деб таснифланади.

51. Ташкилотнинг активлари сифатига кўра:

"субстандарт" деб таснифланганда – 10 фоиз;

"қониксарис" деб таснифланганда – 25 фоиз;

"шубҳали" деб таснифланганда – 50 фоиз;

"умидсиз" деб таснифланганда – 100 фоиз миқдорда эҳтимоллий йўқотишларни қоплаш учун захира шакллантирилади.

52. Активларнинг қуйида келтирилган асосий шартларидан ҳеч бўлмаганда биттаси ўзгартирилган бўлса, улар шартлари қайта қўриб чиқилган активлар деб ҳисобланади:

фоиз ставкасининг пасайтирилиши, бундан Марказий банкнинг қайта молиялаштириш ставкаси пасайиши муносабати билан фоиз ставкасининг пасайтирилиши ҳолатлари мустасно;

асосий қарзининг камайитирилиши ёки ундан қисман воз кечилиши; фоизлар ва (ёки) асосий қарзга доир тўловларнинг бир қисми ёки барчасидан воз кечилиши; активнинг асосий ва (ёки) фоизларининг тўлаш мuddати кечиктирилиши ёки узайтирилиши.

Ташкилотнинг шартлари қайта қўриб чиқилган активлар сифатини таснифлаш тоифаси шартлари қайта қўриб чиқилишидан олдинги таффовутидан кам поғонага паст бўлади.

53. Ташкилот активлар сифатини таснифлаши ва активлар бўйича эҳтимоллий йўқотишларни қоплаш учун захираларни Молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартлари асосида шакллантириши мумкин.

7-БОБ. ИЧКИ НАЗОРАТГА ҚЎЙИЛГАН МИНИМАЛ ТАЛАБЛАР

54. Қузатув кенгаши ўз мажбуриятларини бажаришда унга кўмаклашувчи кўмиталар, хусусан аудит, таваккалчиликни бошқариш, бошқарув ва ҳодимлар билан ишлаш ҳамда бошқа масалалар бўйича кўмиталарни ташкил этади.

55. Қузатув кенгаши ўз вазифаларини бажаришда: ташкилотда самарали ва эҳтиёткорлик билан бошқаришни таъминловчи, жумладан унинг аъзолари ўртасида масъулиятнинг

тақсимланишини ва манфаатлар тўқнашувининг олдини олиш бўйича бошқарув тузилмасини жорий этиши;

ташкилот бошқарувида оид қарорлар қабул қилишда назорат ва текширув функцияларини бажариши ва тўлиқлигича ташкилот фаолияти ва молиявий барқарорлигини таъминлаши лозим.

56. Ташкилотнинг ижроия органи ва филиаллари ўз фаолиятида қонун ҳужжатларига, ташкилотнинг устави ва сиёсатларига риоя этилишини, бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминлашини, ҳўжалик операцияларини амалга оширишининг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сақланишини, шунингдек ташкилотни бошқариш юзасидан қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш мақсадида ташкилотда ички аудит хизмати ташкил этилади.

Ташкилотнинг ички аудит хизмати аудит кўмитасига ҳисобдордир.

57. Ижроия орган ташкилотнинг молиявий ҳолати, Марказий банк томонидан ўрнатиладиган пруденциал нормативларнинг бажарилиши, ташкилотни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича қўриладиган чора-тадбирлар, шунингдек ички назоратни амалга оширишда аниқланган камчиликлар тўғрисида қузатув кенгашига ҳар чоракда ҳисоботлар тақдим этади.

58. Йил давомида зарураатга кўра барча сиёсатларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиши мумкин. Барча сиёсатлар уларнинг изчиллиги ва мувофиқлигини таъминлаш мақсадида камда ҳар 3 йилда бир марта қайта қўриб чиқилади.

59. Ташкилотда корпоратив бошқарув акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари билан тартибга солинади.

8-БОБ. ТАШКИЛОТДА БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ, ҲИСОБОТИ ВА АУДИТ

60. Ташкилотнинг йиллик молиявий ҳисоботлари Молиявий ҳисоботларнинг халқаро стандартлари асосида тузилиши ҳамда ташкилотнинг текширувдан ўтказилиши лозим.

61. Ташкилотнинг аудиторлик текширувдан ўтказилган йиллик молиявий ҳисоботи, аудиторлик ҳулосаси ва аудиторлик текширув кечиктирмай ташкилот раҳбариятига берилган тавсиялар молия йили тугаганидан кейин олти ойдан кечиктирмай ташкилот томонидан Марказий банкка тақдим этилади.

62. Ташкилот ҳар йилги молиявий ҳисоботини молия йили тугаганидан кейин олти ойдан кечиктирмай матбуотда ва ўзининг расмий веб-сайтида эълон қилади.

63. Ташкилот Марказий банкка ҳар ойда назоратга оид ва молиявий ҳисоботларни тақдим этади.

9-БОБ. ПРУДЕНЦИАЛ ТАЛАБЛАР

1-Ў. КАПИТАЛНИНГ МОНАНДЛИК КОЭФФИЦИЕНТЛАРИ

64. Ташкилот левераж коэффицентини ҳамда регурятив капиталнинг жами таваккалчиликни ҳисобга олган ҳолдаги активларга нисбати сифатида аниқланган капитал монандлиги коэффицентига риоя этади.

65. Ташкилот левераж коэффицентининг энг кичик даражаси 3 фоиздан, регурятив капиталнинг монандлик коэффицентини эса 10 фоиздан кам бўлмаслиги лозим.

66. Ташкилот капиталнинг монандлик коэффицентлари ҳисоб-китобини ҳар ойда Марказий банкка тақдим этиб боради.

2-Ў. ЛИКВИДЛИК КОЭФФИЦИЕНТЛАРИ

67. Ташкилот мажбуриятларини ўз вақтида ва тўлиқ бажарилишини таъминлаш мақсадида ликвидлиликни қоплаш коэффицентини ва соф барқарор молиялаштириш коэффицентини меъёrlарига риоя қилиши лозим.

68. Ликвидлиликни қоплаш коэффицентини юқори ликвидли активларнинг кейинги 30 кун ичидаги жами соф чиқимга нисбати сифатида аниқланади. Бунда юқори ликвидли активларга қуйидагилар кирди:

нақд пул; Ўзбекистон Республикасининг давлат қўimmatли қоғозлари;

ташкилотнинг Марказий банкда очилган ҳисобварақларидаги маблағлари.

69. Кейинги 30 кун ичидаги кирим кейинги 30 кундаги чиқимнинг 75 фоиздан ошган тақдирда, кирим сифатида чиқимнинг 75 фоизи олинади.

70. Ликвидлиликни қоплаш коэффицентини 100 фоизлик меъёрдан кам бўлмаслиги лозим.

71. Соф барқарор молиялаштириш коэффицентини барқарор молиялаштиришнинг мавжуд суммасини барқарор молиялаштиришнинг зарур суммасига нисбати сифатида аниқланади.

72. Соф барқарор молиялаштириш коэффицентини 100 фоизлик меъёрдан кам бўлмаслиги лозим.

73. Ташкилот ликвидлилик коэффицентларини ҳисоб-китобини ҳар ойда Марказий банкка тақдим этиб боради.

3-Ў. БИР ҚАРЗ ОЛУВЧИ УЧУН ТАВАККАЛЧИЛИК ДАРАЖАСИ

74. Ташкилотнинг бир қарз олувчи учун таваккалчиликнинг энг юқори миқдори унинг жами активининг 30 фоиздан ошмаслиги керак.

75. Ташкилот бир қарз олувчи учун таваккалчиликнинг энг юқори миқдори ҳисоб-китобини ҳар ойда Марказий банкка тақдим этиб боради.

10-БОБ. ТАШКИЛОТНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ ВА ТУГАТИШ

76. Ташкилотни қайта ташкил этиш ва тугатиш Ўзбекистон Республикасининг "Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида" ги, "Банкротлик тўғрисида" ги қонунлари ҳамда бошқа қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

77. Ташкилот Марказий банк у тўғрисидаги маълумотларни реестрдан чиқариш тўғрисида қарор қабул қилган кундан бошлаб, 30 кун ичида ўз номидан "ипотекани қайта молиялаштириш" сўз бирикмасини чиқариш орқали қайта рўйхатдан ўтказиш тартиб-таомилни амалга ошириши ёки қайта ташкил этиш ёхуд тугатиш ҳақида қарор қабул қилиши лозим.

11-БОБ. ЯКУНИЙ ҚОИДА

78. Мазкур Низом талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгар бўлади.

Наврўз (форсча – “янги кун”) – баҳор байрами, ҳамда форс ва туркий халқларида янги йилнинг биринчи куни. Эрон, Кавказ, шунингдек, Марказий Осиёда Наврўз 21 мартда, Қозоғистонда эса 22 март куни нишонланади. Мутахассисларнинг асосланган фикрларига кўра, Қуёш аини шу кунни ҳаётбахш нурларини тик, яъни 90 даража бурчак ҳосил қилиб, сайёрамизнинг ҳоқ белига – экваторга йўналтиради.

ЮРТИМИЗДА НАВРЎЗ СУРУРИ

Шу дақиқаларда баҳорги кеча-кундуз тенглашади ва 22 мартдан бошлаб Қуёшнинг тик йўналган нури шимолий тропик чизиги томон ҳаракатланади. Бу Наврўзнинг илк ва қутлуг қадами бўлиб, табиатнинг жонланиши билан кишиларнинг хўжалик фаолияти ўртасида уй-ғунлик намоён бўлади. Жумладан, бободоҳон ерга меҳр билан ишлов беришга киришади, табиат ўт-ўланлар, қир-адирларни гилам сингари яшил либосга бўяйди.

Марказий Осиё халқлари милоддан аввал Наврўз байрамини Янги йил тарихида кенг нишонлаганлар. Тарихий манбаларда келтирилганича, Наврўзнинг шаклланиш даври – энг қадимги замонлардан зардуштийликнинг пайдо бўлишигача давом этган асрларни ўз ичига олади.

Унинг асосини Марказий Осиё халқларининг қишлоқ хўжалик удуми ташкил этади. Бу кунлар байрам дастурхонини безатувчи етти муқаддас таом шу жумладан сумалак, ҳалим, гўжа, ҳукмдорларнинг деҳқонларга алоҳида эътибор бериши, улар шарафига қабуллар, баҳорги дала ишларининг бошланиши – буларнинг барчаси Наврўзнинг деҳқончилик маданияти билан туб алоқалари ҳақида гувоҳлик беради.

шаҳару қишлоқларида, барча муассасаларида, илм-фан даргоҳларида ўзига хос тарзда кўтаринки кайфиятда ўтказилади. Байрам сайлида халқ ўйинлари уюштирилади ва баҳор кўкатларидан тайёрланган таомлар тортиқ этилади. Миллий куй-қўшиқлар халқ оғзаки ижоди дурдоналари ижро этилади. Наврўз тўқчилик, тўкин-сочинлик байрамадир. Деҳқонлар ерга уруғ сочиб, жамоа-жамоа бўлиб ҳашарлар уюштиришади. Оммавий равишда мевали, манзарали дарахтлар ўтказилади. Ўтган аждодлар руҳи ёд қилинади. Бу байрамда болалар турли оммавий байрам ўйинлари ўйнайдилар. От ўйин, чиллак, қўғирчоқ, тошўйин, лапар айтиш ва ҳоказолар шулар жумласидандир. Китобхонликлар, турли жисмоний тарбияга оид совринли ўйинлар, мусобақалар ташкил этилади. Кўпқари-улоқ, кураш ўйинлари, масхарабозлик, аскиябозлик, дор ўйинлари, турли хил халқ томошалари ўтказилади. Наврўз – меҳнат, меҳр-оқибат, инсонпарварлик байрамадир. Кекса, ногирон, ёлғиз қариялар, ота-оналар йўқланади. Кишилар бир-бирларига совға-саломлар улашиб, ширинликлар ҳада этишади. Наврўз – муҳаббат, севи, садоқат байрами. Наврўз муносабати билан никоҳ

Қадим-қадимдан Наврўз холис ниятли кишиларнинг сеvimли айёми бўлиб келган. Уша кунларда ҳатто уруш-жанжаллар ҳам тўхта-тилган, гина-қудуратлар кечирилган. Шоҳлар эл ичидан энг муносиб кишиларни тақдирлашган, айрим маҳбусларнинг гуноҳдан ўтишган. Элимизнинг муродо мақсадини куйлаган, юртимизнинг ором-у осойишини ўйлаган, бутун борлик мурувват айлаган, бағрига бениҳоя эзгу муҳаббат жойлаган, ёмонликлар йўлин бойлаган, яхшиликдан дoston сўйлаган, барчани бирдай сийлаган Наврўз айёми ҳисобланади.

Хабарингиз бор, 1991 йилдан Наврўз умумхалқ байрами даражасига кўтарилди. Байрам бугунги кунда катта тайёрлар билан қаршиланади. Ўзбекистон Президенти ҳам ҳар йили халқни Наврўз билан расман табриқлайди. Наврўз юртимиз

тўйлари ўтказилади. Янги тушган келин кўлидан чой ичиш мақсадида “келин салом”та борилади. Наврўз – дўстлик, биродарлик байрамадир. Ушбу кунни нафақат Шарқ халқлари, балки миллати, дини, эътиқодидан қатъи назар, барча элатлар байрам қилади. Наврўз байрами Ўзбекистонда дам олиш куни, расмий байрам куни деб қабул қилинган. Уни ҳозиргача ҳам ёшлардан тортиб ёши кекса кишилар ҳам тантали тарзда кутиб олишади.

Бир сўз билан айтганда, Наврўзи оламни биз барча Шарқ халқлари қаторида азал-азалдан минг йиллар давомида эъзозланиб келаётган, энг қадимий ва энг сеvimли, ҳақиқий умумхалқ байрами сифатида қадрлаймиз.

Наргиза САФАРОВА
Чилонзор туман 4-мактаб интернати тарих фани ўқитувчиси

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан илгари сурилган бешта муҳим ташаббус ижросини таъминлаш мақсадида Чирчиқ шаҳри мактабларида ҳам Маданият маркази билан ўзаро ҳамкорликда иш олиб борилмоқда. Ушбу ташаббус доирасида маданий-маърифий тадбирлар ташкил қилинмоқда.

КЕЛАЖАГИМИЗ ЭГАЛАРИ – ТАШАБУСКОР ЁШЛАРИМ

Президентимиз томонидан илгари сурилган бешта муҳим ташаббус ижроси мамлакатимизнинг барча соҳа ва жабҳаларига кириб борди десак муболага бўлмайди. Фан, таълим, маданият, спорт ва бошқа кўплаб соҳалар каби асосий маънавий ўчоқларида ҳам ушбу ташаббуслар муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда.

Хабарингиз бор беш ташаббусдан тўрттаси мактаб ҳаёти билан боғлиқ. Шу маънода яқинлашиб келаётган Наврўзи оламни муносиб қаршилаш мақсадида иқтидорли, ўзгача маҳорати бор ўсмирлар аини шу кунларда ўз устиларида ишламоқдалар, улар

билан алоҳида машғулотлар ўтказилмоқда. Болалар орасида адабиётга меҳри бўлакча, шеър ва ҳикоя машқ қиладиганлар ҳам бор. Уларга эса Наврўз куни ўз ижод намуналарини ифодали айтиб бериш, кечгага ўзига хос заъв алаиш топирилди. Мактабимизда турли тўғарақлар ҳам ишлаб турибди. Жумладан, меҳнат тўғараги йигит-қизлари Наврўз куни ўзларининг хунармандлик ва каштачилик намуналарини намойиш қилишади.

Муҳайё ОРТИҚОВА
Чирчиқ шаҳри 26-умумтаълим мактаби Она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси

ЭЪЛОН

ФУҚАРОЛАРНИНГ БАНКЛАРДАГИ ОМОНАТЛАРИНИ КАФОЛАТЛАШ ФОНДИНИНГ 2019 ЙИЛ УЧУН БУХГАЛТЕРИЯ БАЛАНСИ

Фонд Вазирлар Маҳкамасининг 19.09.2002 йилдаги 326-сон қарорига асосан ташкил этилган.

Рўйхатга олиш рақами: Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодий ва статистика вазирлигининг 2003 йил 20 январдаги № 18-44-15-4880 гувоҳномаси. Юридик манзили: 110503, Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, Қоратопш 1А

УЗОҚ МУДДАТЛИ АКТИВЛАР

“Кўрсаткичлар номи”	“Йил бошига”	“Йил охирига”
Асосий воситалар:		
Бошланғич (қайта тиклаш) қиймат	182 282.77	209 759.49
Эскириш	109 595.65	153 751.29
Қолдиқ қиймат	72 687.12	56 008.20
Узоқ муддатли инвестициялар	689 500 000.00	1 006 786 390.35
Давлат Қимматли қоғозлари	–	69 486 390.35
Бошқа узоқ муддатли инвестициялар	689 500 000.00	937 300 000.00
Товар-моддий захиралари	2 417.73	919.75
Келгуси давр харажатлари	4 136.98	4 906.46
Дебиторлар	542 504.11	1 654 030.82
Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бунақлар	4 200.00	5 000.00
Бошқа дебиторлик қарзлари	538 304.11	1 649 030.82
Пул маблағлари	272 712.42	12 157.96
Ҳисоблаиш счётидаги пул маблағлари	272 667.84	7 201.33
Бошқа пул маблағлари ва эквивалентлари	44.58	4 956.63
Қисқа муддатли инвестициялар	72 350 000.00	–
Бўлим бўйича	73 171 771.24	1 672 014.99
Баланс активи бўйича	762 744 458.35	1 008 514 413.54

ЎЗ МАБЛАҒЛАРИ МАНБАЛАРИ

Устав капитали	280 485.45	498 485.45
Резерв капитали	177 143 369.52	249 251 730.22
Тақсимланмаган фойда	69 873 279.04	110 362 088.65
Мақсадли тушумлар	515 447 030.83	648 402 009.83
Ўз маблағлари бўйича жами	762 744 164.84	1 008 514 314.15
Жорий мажбуриятлар	293.52	99.38
Мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга қарз	293.52	99.38
Бўлим бўйича жами	293.52	99.38
Баланс пассиви бўйича жами	762 744 458.35	1 008 514 413.54

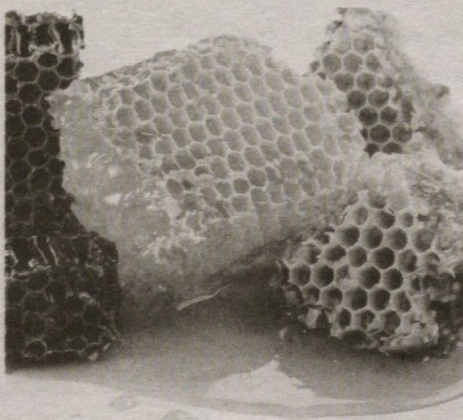
Молиявий ҳисоботини тўғрилиги (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2019 йил 02 апрелдаги АФ № 00758-рақамли лицензиясига эга) “AUDITOR” МЧК томонидан тасдиқланган ва унинг барча муҳим хизматлари Молиявий ҳисоботининг миллий стандартларига мувофиқ таъйинланган.

Ўқурида келтирилган маълумотлар тўғрисидаги ахборот ташкилот ҳисоботининг 2019 йил 31 декабрь ҳолати бўйича тўғрилиги ҳақидаги аудиторлик ҳулосасида бор.

Хизматлар лицензияланган.

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ҚЎРҒОНТЕПА ТУМАНИДАГИ “БАРЛОС” МИНИ-КЛАСТЕРИ ЖАМОАСИ

БАРЧА ЮРТДОШЛАРИМИЗНИ ЯШАРИШ,
ЯНГИЛАНИШ АЙЁМИ – НАВРЎЗИ ОЛАМ БИЛАН
ЧИН ЮРАКДАН МУБОРАКБОД ЭТАДИ.
БАҲОР ЭЛЧИСИ – НАВРЎЗ ҲАМЮРТЛАРИМИЗ
ХОНАДОНЛАРИГА ТИНЧЛИК, ЭЗГУЛИК,
ЯХШИЛИК, МЕҲР-ОҚИБАТ ОЛИБ КЕЛСИН.
МАНА ШУНДАЙ ШУКУҲЛИ БАЙРАМ
КУНЛАРИМИЗ КЎПАЯВЕРСИН.
БАЙРАМИНГИЗ ҚУТЛУҒ БЎЛСИН, АЗИЗ ВАТАНДОШЛАР!

Хизматлар лицензияланган

MIKROKREDITBANK

*Аёл борки, аёл мунибдор,
аёл борки, хотин гузал ва ширинликдор*

“Микрокредитбанк” жамоаси —
гузаллик, нафислик ва латофат рамзи бўлган
барча аёлларимизни 8 март —
Халқаро хотин-қизлар байрами билан
муборакбод этади

30%

Бошланғич тўлов
30 % кам бўлмаган миқдорда

26%

Бошланғич тўлов
50 % кам бўлмаган миқдорда

28%

Бошланғич тўлов
40 % кам бўлмаган миқдорда

8 Март

“Микрокредитбанк” гузаллик
рамзи бўлган аёлларимизга
муносиб совға олиб
беришингизга кўмаклашадим!!!

ҲАМКАСБИМИЗ – ФАХРИМИЗ

“БАНК МЕНИНГ ОИЛАМГА АЙЛАНГАН”

Бугунги кунда фаол, ўз касбининг устаси, ижодкор аёл ва қизларнинг жамиятимиздаги ўрни тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Аёлларнинг нозик диди, ҳар ишга қунт билан ёндашуви, табиатан саранжом-саришталиги уларнинг барча соҳаларда самарали меҳнат қилаётганларининг сабабидир.

Шу ўринда мамлакатимизда етакчи банклардан бири бўлган “Микрокредитбанк” да шижоатли теран фикрлайдиган, ҳам оилада, ҳам ишда фаол бўлган аёлларимиз анчагина. Улардан бири Ақида Рўзиқулова.

Унинг ишдаги фаолиятига тўхталадиган бўлсак, у банкда ўз ўрнига, мавқеига эга раҳбар саналади. Банк тизимидаги иш фаолиятини бошлаганига 12 йилдан ортиқ вақт бўлган Ақида дастлаб банкдаги меҳнат фаолиятини етакчи мутахассис сифатида бошлаган. Айни пайтда у “Микрокредитбанк” акциядорлик-тижорат банкида Кадрлар департаменти директор ўринбосари сифатида ишлайди.

– Ҳар қандай натижага катта меҳнат эвазига эришилади. Бу, табиийки, ҳаёт қонуни. Масалан, ўзимдан қиёс, илк меҳнат фаолиятимни ўқитувчиликдан бошлаганман. “Микрокредитбанк” га келганимда оддийгина мутахассис бўлиб ишга киргандим. Секин-асталик билан ҳаракатлар натижасиз эмаслигини тушуниб, кўриб келяпман. Банкда ишлаётганимга анча йиллар бўлди, шу йиллар давомида банк менинг оиламга айланди. Дастлаб, Ўзбекистон давлат Жаҳон тиллари университети битирган бўлишимга қарамай, кейинчалик Молия институтига ҳам ўқишга кирдим. Ҳаётда амалиёт билан илмни уйғунликда олиб бордим. Бу эса менга кўплаб муваффақиятлар келтирди. Айни пайтда уч фарзанднинг онасиман. Ўзимни тўлақонли бахтли аёл ва она деб ҳисоблайман.

Дарҳақиқат, аёлларимиз меҳрибон она, суюкли ёр, жонқуяр қиз бўлиш билан бир қаторда уларнинг юртимиз фаровонлиги, халқимиз равнақи йўлидаги хизматлари эса ҳамиша мақтовга ва эъзозга сазовордир.

Малика ПЎЛАТОВА

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ - ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА
АХБОРОТ ҲАМКОРЛАРИМИЗ
Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки
Ўзбекистон Республикаси
Банк-молия академияси

БОШ МУҲАРРИР
Бобур МУҲАММАДИЕВ

НАШР УЧУН МАСЪУЛ
Шукур ЖАББОР

**ОБУНА ВА РЕКЛАМА
БЎЛИМИ РАҲБАРИ**
Ўктам АБДУЛЛАЕВ
Тел: +998 90 0264090
71 234 43 18

Факс: 71 234 43 18
Нашр индекси-102.

МУАССИС:
“Moliya yangiliklari agentligi” МЧЖ

Ахборот кўмаги
ЎЗА, “Norma Hamkor” МЧЖ
www.finance.uz

Тахририят манзили:
100060. Тошкент ш., Юнусобод т.
Осиё кўчаси 1а
e-mail: bankaxborotnomasi@mail.ru,
Чоп этишга тайёрловчи:
“Moliya yangiliklari agentligi” МЧЖ
Газета тахририятнинг техник
ускуналарида саҳифаланди.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан “Банк ахборотномаси” да эълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат бериллади. Қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган. Газета ҳафтада бир марта – пайшанба кuni чиқади. Буюртма № г 0342 А-1635 Нархи шартнома асосида. Газета А3 ҳажмда, 4 шартли босма табоқда чоп этилди. Босишга рухсат этилди: 10.03.2020 й., 1 2 3 4 5 6